Тошкент оқшоми

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№№ 138, 139 (9.028—9.029) * 1997 йил 5 декабрь, жума * Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ПРОФЕССОР-ЎҚИТУВЧИЛАРИ ТАРКИБИНИНГ ИШ ҲАҚИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Олий таълим тизимини педагогик кадрлар билан мустаҳкамлаш, олий мактаб педагогларининг ёшларни тарбиялашдаги ролини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. 1997 йил 1 декабрдан бошлаб олий ўқув юртлари раҳбарлари ва профессор-ўқитувчилари таркибининг лавозим маошлари меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткаси бўйича разрядларни ошириш ҳисобига ўртача 25 фоизга оширилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Меҳнат вазирлиги ва Молия вазирлиги билан келишилган ҳолда юқорида кўрсатилган ходимларнинг лавозим маошларини қайта кўриб чиқсин ва тасдиқласин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ушбу қарорни амалга ошириш билан боғлиқ бўлган харажатлар учун зарур бюджет маблағларини ажратсин.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А. А. Азизхўжаев зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1997 йил 2 декабрь.

8 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни

Биринчи саҳифадан сўз

ҚУЁШДЕК НУРАФШОН, ЮЛДУЗДЕК ЧАРОҒОН

Мустақиллик шарофати ила ўзбек халқи буюк қудратга эга бўлди: ўзининг инсонпарварлиги билан қуёшдек нурафшон, юлдуздек чароғон Конституциямиз қабул қилинди.

Бугун ушбу Қомусимизни бобма-боб, моддама-модда таҳлил қилиш, шарҳлаш ниятимиз йўқ. Озод диёримиз Конституцияси қандай улуғлигини ёшу қари яхши идрок қилади.

Конституциянинг илк бетини очишингиз билан: «Ўзбекистон Республикасининг давлат тили — ўзбек тилидир» деган ёзувларни ўқийсиз. Бу қандай улуғ башорат эканлигини халқимиз билади. Ҳатто ном қозонишни истаган адибу шоир, олиму фозил ўз китобини марказда чоп этилишига интилар эди, шунга йўғу борини сарфлар эди. Бугун она тилимизда юзлаб газета, журналлар, бадиий ва техник адабиётлар чоп этилмоқда. Тағин ҳаммаси минглаб нусхада! Она тилимизнинг устуворлигини, жаҳоннинг энг кўркам тилларидан бири эканлигини таъмин этди Қомусимиз!

Ватанимиз тарихини буюк деб жаҳон алқайди. Бухоро ва Хиванинг 2500 йиллигининг нишонланиши бу сўзларнинг ёрқин исботи, тарихимизнинг мўъжизавий намойишларидан бири бўлди. Таассуфки, биз яқин-яқингача «Инқилобдан буён», «Инқилобдан кейин» деган сўзларни ишлатишга одатлана бошлагандик. Инқилобдан олдин ёлғиз Тошкентнинг ўзида 300 дан зиёд масжид, мадраса бор эканлиги маълум эди. Бундай муқаддас бинолар юртимизда қанча эди! Ҳатто Самарқанд, Хива, Бухоро, Нурота, Наманган, Қарши шаҳарларидаги халқ усталарининг меҳри билан бунёд бўлган буюк обидалар вайрон бўла бошлади. Ҳар сатри олтинга тенг қўлёзмалар йўқолди, олиб кетилди. Турли баҳонаю сабаблар рўкач қилинди. Бу хатти-ҳаракатларнинг тагида асл мақсад — халқимизни ўз маданияти, маънавиятидан маҳрум қилиш ётганига бугун барча амин бўлди.

Тарих ўз оти билан тарих. У ўз бағридаги бойликларни, сир-асрорларни ўтга ҳам, сувга ҳам олдирмайди. Чунки эзгулик — уруғдир. Унинг қанча устига тупроқ тортилса, шунча бардам бўлиб ниш ураверади, қад ростлайверади. Бугун ўзининг эшикларини ҳамшаҳарларимизга кенг очган Ўзбекистон тарихи давлат музейидаги 200 мингдан ошиқ экспонатларни кўриб, бунга амин бўласиз, ўтмишимиздан қалбингиз ғururga тўлади. Уни яна ҳам ардоқлаш, асраш туйғуси уйғонади. Зеро — тарих Ватанга муҳаббат ошёнидир.

Истиқлолга эришган илк кунимиздан бошлаб жаҳон илмига ўзининг бебаҳо ҳиссасини қўшган Исо ат-Термизий, Хожа Аҳмад Яссавий, Хожа Баҳоуддин Нақшбанд, Хожа Аҳрор Валий, Шайх Нажмиддин Кубро, буюк соҳибқирон Амир Темур ҳазратлари, буюк мунажжим Мирзо Улуғбекнинг муборак тўйларини ўтказдик. Келгуси йилда эса Имом ал-Бухорийнинг 1225, Аҳмад ал-Фарғонийнинг 1200 йиллигини нишонлаймиз. Буюк бобокалонларимиз битган ҳар битта сатр, улар қўйган ҳар битта ғишт қанчалар табаррук эканлигига бугун иймон келтирмоқдамиз. Мана шу тарихий бойлик, буюк маънавиятимиз, маданий ёдгорликларимиз ҳаётимизнинг ажралмас қисмига айланиб бораётгани қувончли ҳолдир. Конституциямизнинг 49-моддасида шундай сатрлар бор: «Фуқаролар Ўзбекистон халқининг тарихий, маънавий ва маданий меросини авайлаб асрашга мажбурдирлар. Маданият ёдгорликлари давлат муҳофазасидадир». Қон томири сингари илдизлари юрагимизга туташ маънавиятимизнинг, маданиятимизнинг нечоғлик аҳамиятли эканини шу сўзлар аниқ ифода қилиб турибди.

Конституция — бу юртимизнинг ҳар бир фуқароси ҳар томонлама яхши яшаши кафолатланган, уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари битилган буюк китобдир. Ушбу китоб ҳар биримизнинг ҳаётдаги яқин йўлдошимиз, ҳар бир юмушда қўлдошимиздир.

Эл орасида бир нақл юради. Эмишки, бир қабила қуллик азобида яшаб, қоронғуликка маҳкум бўлиб қолган экан. Қабила бошлиғи кунлардан бир кун донишманд ҳузурига боришга жазм этибди. Арзу ҳолини баён қилибди.

— Юрагингда бир чўғ пайдо бўлибди. Бу — жуда яхши, — дебди донишманд афтодаҳол қабила бошлиғига қараб, — энди ана шу чўғни қуёшда ўт олдиришинг керак.

Хуллас, орадан йиллар ўтибди. Қабила бошлиғи қуёшни қидириб йўлга тушибди. Унга бутун қабила эргашибди. Улар чангалзордан ўтиб зумрад водийга етишибди. Лекин бу ерлар ҳам уларнинг кўзига қоронғу кўринибди.

— Сизлар қуёшни қидирманглар, — дейишибди уларга, — қуёш — бу юрагингиздир. Уни озодлик завқи, шукуҳи билан қанчалар нурлантирсангиз у шунчалар порлайверади, порлайверади!

Қабила аҳли ниҳоят англаб етишибдики қуёш — бу озодлик экан. Унга эса юраги ёниқлар етиб бора олади! Минглаб кишилар қалбида нурланган озодлик уларнинг ҳаётини ҳам чароғон айлабди. Ҳурликка эришган халқ катта тошга илк бора «Қуёш — бизники!» деб ўйиб ёзишибди. Уларнинг авлод-аждодлари бу битикка яна-яна битик қўшибдилар, тошни асраб-авайлабдилар. Уни ердаги қуёшимиз деб ихлос қўйибдилар. Алқисса, шу тош ҳали ҳам бор экан...

Осмону фалакда порлаб турган қуёшдан жаҳон баҳраманд. Бизнинг қўлимизда эса ҳар биримизнинг кўзимизга нур, дилимизга шуур бахш этиб турган яна бир қуёшимиз бор. Бу — Конституциямиз! У бор экан халқимиз ҳамиша ўзлигини топиб яшайверади. Китоблар зиёбахш деб ардоқланади. Бахтимиз Қомуси бўлган Конституциямизни биз қуёшдек нурафшон, юлдуздек чароғон дедик. Чиндан ҳам шундай.

Яқинда қизалоқларнинг қўшиқларини эшитиб қолдим. Эътибор беринг-а:

Осмонда офтобим бор,
Бахтнома китобим бор
Бири отамдек саҳий,
Бири онамдек дилдор.

Балки қизча бу сўзларнинг мағзини бугун чақмас, лекин эртага чуқур англаб етади. Шундай қўшиқларни баралла куйлайди. Бахтидан ёниб, энтикиб куйлайди. Конституциямиз — бугунимизнинг, эртамизнинг кафолати. Беш йилдан бери умримизга зиё, меҳнатимизга мазмун бахш этиб келаётган муқаддас Қомусимиз Қуёшдек нур сочаверсин, юлдуздек чарақлайверсин!

Темур УБАЙДУЛЛО.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Республикамиз мустақиллигининг 6 йиллиги арафасида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Фармонига кўра давлат хизматчилари ва ишлаб чиқариш, ижтимоий соҳа, фан, маданият, маърифат соҳалари ходимларидан бир гуруҳи Ватанимизнинг орден ва медаллари билан тақдирланган эдилар.

КЕЧА

Тошкент шаҳар ҳокимлигида Ватанимиз, Истиқлол равнақи йўлида куч-ғайратларини сарфлаб сидқидилдан меҳнат қилаётган ҳамшаҳарларимизга Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни арафасида республикамизнинг юксак мукофотларини топшириш маросими бўлиб ўтди.

Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов саноат, иқтисодиёт, қурилиш, таълим-тарбия, фан, маданият, соғлиқни сақлаш соҳаларининг ривожига катта ҳисса қўшган ишчи, хизматчи ва бошқарув тизими ходимларини қизғин қутлаб, уларга «Меҳнат шуҳрати», «Дўстлик» орденлари, «Шуҳрат» медалларини топширди. Бир гуруҳ ҳамшаҳарларимизга Ўзбекистон Республикасида коммунал, маиший ва савдо соҳасида хизмат кўрсатган ходим, Республикада хизмат кўрсатган саноат ходими, қурувчи фахрий унвонлари ва кўкракка тақиладиган нишонлар топширилди.

Шунингдек, шаҳримиз сайлов округларидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига сайланган ноибларга «Ўзбекистон белгиси» кўкрак нишонлари ҳам топширилди.

Хизматлари муносиб тақдирланган Ватанимизнинг юксак мукофотлари соҳиблари бундан буён ҳам эл осойишталиги, юртимиз равнақи, ҳаётимиз фаровонлиги йўлида ўз куч-ғайратларини сарфлашларини таъкидлаб ўтдилар.

Мукофотларни топшириш маросимида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Эркин Халилов иштирок этди.

СУРАТЛАРДА: мукофотларни топшириш пайтида.

Рустам Шарипов
олган суратлар.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Латвия Республикаси Саэйми—парламенти раиси Алфредс Чепанисни қабул қилди. Суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари ривожи билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

● Латвия Республикаси Саэйми раиси А. Чепанис раҳбарлигидаги ушбу мамлакат парламенти делегацияси Олий Мажлисда, республикамизнинг бир қатор вазирликларида бўлди, Темурийлар тарихи Давлат музейига, Самарқанд шаҳрига ташриф буюрди. Кеча делегациянинг Ўзбекистонга ташрифи ниҳоясига етди.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга Америка Қўшма Штатларининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинланган Жозеф Пресел ишонч ёрлиғини топширди.

● Тошкент вилояти ҳокимлигида «Хотин-қизлар ва маданият» мавзуида семинар бўлиб ўтди.

● Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўнинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлардан иборат тузилган ишчи гуруҳнинг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

● Пойтахтимизнинг «Туркистон» саройида Халқаро ногиронлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш ўтказилди.

● Ўзбек ва рус тилларида чоп этиладиган «Қадрият» республика газетасининг биринчи сони босмадан чиқди.

ЖАҲОНДА

● Ригада Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» номли китобининг тақдимоти бўлиб ўтди.

● Анқара шаҳрида Ўзбекистон Республикаси билан Қатар давлати ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисида Қўшма Баёнот имзоланди.

● Россия Президенти Борис Ельцин Швецияга расмий ташриф буюрди. Ана шу ташриф пайтида икки томонлама ҳужжатлар имзоланди.

● Украина Президенти Леонид Кучма Голландияга расмий ташриф билан борди.

● Ироқ Президенти Саддам Ҳусайн Теҳрондаги мажлисда иштирок этишдан бош тортди.

● Россия мудофаа вазири Игорь Сергеев НАТО раҳбарлари ва ўзининг Ғарбий Европадаги ҳамкасблари билан ҳарбий соҳадаги ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилди.

● Кемерово вилоятининг «Зирянов» шахтасида метан портлаши оқибатида 67 киши ҳаётдан кўз юмди.

● Тожикистон ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан ўтказилган операция пайтида бир қанча террористик ҳаракатларга дахлдор бўлган ва икки нафар француз фуқаросини ўғирлашга, шу жумладан Карин Маннинг ҳалокатига сабабчи бўлган дала командири Резвон Садиров отиб ўлдирилди. Операция чоғида Р. Садировнинг бир неча ўнлаб жангарилари қўлга тушди, кўплаб қурол ва гиёванд моддалар тортиб олинди.

● Толибларга қарши коалиция етакчиларидан бири Аҳмад Шоҳ Маъсуд асирликка тушган 50 дан зиёд толибларни озод қилди. Генерал Дўстум ҳам 15 кишини озод қилди. У умумий миқдорда 200 нафардан зиёд душманларни озодликка чиқарди.

● Германия жанубидаги Раштат шаҳри яқинида йўловчи поезди билан юк поездининг тўқнашиб кетиши оқибатида тўрт киши ярадор бўлди.

● Франция Гвианасининг Куру космодромида Европанинг ракета ташувчи «Ариан» кемаси икки йўлдоши билан бирга учирилди.

● Таиланд пойтахти Бангкокда Халқаро ипак уюшмасининг XXI конгрессида «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси ҳамда Тошкентдаги Тўқимачилик ва енгил саноат институти 23 мамлакат ипакчиларини бирлаштирган ушбу нуфузли халқаро ташкилотга ҳақиқий аъзоликка қабул қилинди.

● Германиянинг Любек шаҳрида ўзбекистонлик таниқли рассом Ортиқали Қозоқовнинг 25 та асари намойиш этилди.

● Москвада Мустақил Ҳамдўстлик Давлатлари ҳуқуқни сақлаш органлари раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Унда жиноятчиликка қарши курашда бир тан бўлиб ҳаракат қилиш муаммолари муҳокама қилинди.

● АҚШ конгресси Тоғли Қорабоғга 12 миллион доллар ҳажмида кредит ажратишга қарор қилди.

Пойтахтнинг бир куни
Янгиликлар
Воқеалар
Хабарлар

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН АМНИСТИЯ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг беш йиллиги муносабати билан ҳамда инсонпарварлик тамойилига амал қилиб, Конституциянинг 93-моддаси 20-бандига асосан

ҚАРОР ҚИЛАМАН:

1. Озодликдан маҳрум қилиш, шунингдек озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазолардан қуйидаги маҳкумлар озод қилинсин:

А. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахслар, шунингдек, Чернобиль АЭСидаги ҳалокат оқибатларини бартараф қилишда қатнашган шахслар;

Б. Аёллар, шунингдек 60 ёшдан ошган эркаклар;

В. Вояга етмаган ёшида жиноят содир этган шахслар;

Г. Биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари.

2. Биринчи марта қасддан содир этган жиноятлари учун уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этилган ёки озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазоларга ҳукм қилинган, шунингдек, эҳтиётсизлик оқибатида содир этилган жиноятлар учун беш йилгача муддатга озодликдан маҳрум этилган шахслар жазодан озод қилинсин.

3. Биринчи марта ҳукм қилинган қуйидаги шахслар жазонинг қолган қисмини ўташдан озод қилинсин:

А. Беш йилгача озодликдан маҳрум қилинган ва тайинланган жазо муддатининг камида тўртдан бир қисмини ўтаганлар;

Б. Етти йилгача озодликдан маҳрум қилинган ва тайинланган жазо муддатининг камида учдан икки қисмини ўтаганлар;

В. Ўн йилгача озодликдан маҳрум қилинган ва тайинланган жазо муддатини камида тўртдан уч қисмини ўтаганлар.

4. Мазкур Фармоннинг биринчи моддасида қайд этилган шахслар томонидан содир этилган жиноятлар, шунингдек, ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятлар юзасидан олиб борилаётган тергов ишлари ва судда кўрилмаган ишлар ҳаракатдан тугатилсин.

5. Эҳтиётсизлик оқибатида содир этган жиноятлари учун беш йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум этилган шахсларга — ўталмаган жазо қисми ярмига қисқартирилсин.

6. Биринчи марта ўн йилгача озодликдан маҳрум этилган ва жазо муддатининг камида ярмини ўтаган маҳкумлар манзил колонияларга ўтказилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 247, 248-моддаларида, 270-моддасининг 2, 3-қисмларида, 271, 272, 273-моддаларида кўрсатилган жиноятларни содир этганларга, ўта оғир жиноятлар учун ҳукм қилинганларга, ўта хавфли рецидивистларга, шунингдек, уюшган гуруҳ ёхуд жиноий уюшма таркибида жиноят содир этганларга нисбатан Фармоннинг 1-4, 6-моддалари қўлланилмасин.

8. Жазони ўташ тартибини бузган маҳкумларга, шунингдек, илгари амнистия ёки авф этиш тартибида жазодан озод этилган шахсларга нисбатан фармон татбиқ этилмасин.

9. Фармон матбуотда эълон қилинган кундан кучга киради ва тўрт ой мобайнида ижро этилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1997 йил 3 декабрь.

Ҳуқуқ

ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон халқи Республикамизнинг биринчи мустақил Конституцияси қабул қилинган куннинг беш йиллигини кенг нишонламоқда.

Ватанимиз ва фидокор халқимиз Мустақилликка эришган порлоқ кундан сўнг ўтган олти йил мобайнида мамлакатимизда ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, маънавий ва ҳуқуқий соҳаларда улкан ўзгаришлар, янгиланишлар рўй берди. Президентимиз Ислом Каримов Мустақиллигимизнинг биринчи кунлариданоқ демократик, ҳуқуқий давлат барпо этиш — олий мақсадимиз эканлигини таъкидлаб келмоқдалар. Ҳозирги вақтда инсон манфаатлари ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида дадил қадамлар ташланмоқда.

Бошқармамиз томонидан Ўзбекистон Республикаси «Судлар тўғрисида»ги, «Фуқаролар мурожаати тўғрисида»ги, «Нотариат тўғрисида»ги, «Адвокатура тўғрисида»ги бир қатор Қонунларнинг мазмуни ва моҳиятини аҳолининг чуқур қатламларига етказиш ва тушунтириш юзасидан кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу Қонунлар илгариги Қонунларга нисбатан ўзининг инсонпарварлиги, халқ манфаатлари ва иродасини ифодалаш учун, жамиятда барқарорликни сақлаш учун хизмат қилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида»ги 1997 йил 25 июндаги Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 22 июлдаги «Ҳуқуқий маърифат тарғиботи марказини ташкил қилиш ва ҳуқуқий адабиётларни аҳолига етказиб беришни йўлга қўйиш тўғрисида»ги 367-сонли Қарори ижросини таъминлаш борасида шаҳар Адлия бошқармаси томонидан бир қатор тадбирлар амалга оширилди.

Жумладан, юқорида қайд этилган Фармон ва Қарор асосида Адлия бошқармасида Тошкент Давлат юридик институти ҳузурида ташкил этилган Республика ҳуқуқий маърифат тарғиботи марказининг минтақавий бўлими тузилди. Ушбу марказ томонидан ҳозирги вақтда жойларда минтақавий бўлимлар барпо этиш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, Президент Фармонлари ҳамда қонунчиликдаги янгиликларнинг моҳиятини кенг оммага тушунтирган ҳолда жамоатчилик фикрини ўрганиш бўйича ишлар олиб борилмоқда. Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда, ёшлар тарбиясини шакллантиришда оммавий ахборот воситаларининг ўрни беқиёс эканлигини инобатга олган ҳолда адлия идоралари ва туман судлари ходимлари улардан кенг кўламда самарали фойдаланиб, аҳоли ўртасида, корхона, ташкилот ва маҳаллаларда ҳуқуқий тарғибот ишларини олиб бормоқдалар. Бундан ташқари Тошкент шаҳар ҳуқуқни муҳофаза этувчи идораларини ҳуқуқий билимлар тарғиботи билан шуғулланувчи махсус маркази тузилди. Ушбу марказ таркибига Тошкент шаҳар прокуратураси, Ички ишлар бош бошқармаси, Адлия бошқармаси ва Тошкент шаҳар судининг масъул ходимлари киритилдилар.

Республикамиз Президентининг 1996 йил 9 сентябрдаги «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази фаолиятини янада такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги Фармони таълим ва тарбияни дунё андозалари даражасига олиб чиқиш борасида амалга оширилган муҳим чора-тадбирлардан бири бўлиб ҳисобланади. Бу борада адлия идоралари ходимлари томонидан ҳам маълум ишлар амалга оширилмоқда.

Низомиддин ЗОКИРОВ,
Тошкент шаҳар ҳокимлиги
Адлия бошқармаси бошлиғи,
3-даражали Давлат адлия
маслаҳатчиси.

● Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 5 йиллигига бағишланган қўш саҳифа материалларини «Оқшом»нинг 2 ва 3-бетларида ўқийсиз.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

ТАЪСИС ЙИҒИЛИШИ

Маълумки, республиканинг қатор жамоатчилик уюшмалари Ўзбекистон жамоатчилигининг чет эл мамлакатлари билан маданий-маърифий алоқаларини янада мустаҳкамлаш, ахборот айирбошлашувини кенгайтириш ҳамда халқ дипломатиясини фаоллаштириш мақсадида хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари кенгашини ташкил этиш ташаббуси билан чиққан эдилар. 1997 йил 26 майда Президентнинг Хорижий мамлакатлар билан Ўзбекистон дўстлик ва маданий алоқалар жамиятлари кенгашини қўллаб-қувватлаш чоралари тўғрисидаги Фармони чиқди. Ушбу ҳукуматга қарашли бўлмаган жамоатчилик уюшмасининг таъсис анжумани ҳам бўлиб ўтган.

Куни кеча эса Тошкент шаҳар ҳокимлигида Хорижий мамлакатлар билан Ўзбекистон дўстлик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари кенгаши Тошкент шаҳар бўлимининг таъсис йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда ушбу ҳукуматга қарашли бўлмаган ўз-ўзини бошқарувчи жамоатчилик уюшмаси Тошкент шаҳар бўлимининг Низоми тасдиқланди, унинг раҳбар органлари сайланди.

Ушбу кенгаш Тошкент шаҳар бўлимининг раиси этиб Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шуҳрат Жалилов сайланди.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида юқумли касалликлар, айниқса, вирусли гепатитга қарши курашни кучайтириш масалаларига бағишланган кенгаш ўтказди. Унда соғлиқни сақлаш, халқ таълими, савдо ва умумий овқатланиш муассаса ва корхоналарининг раҳбарлари иштирок этдилар.

Кенгашни Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шуҳрат Жалилов олиб борди.

Шаҳар санитария-эпидемиология бош бошқармасининг бошлиғи Абдулла Мирзаев ҳамда Халқ таълими бош бошқармасининг бошлиғи Ҳамидулла Йўлдошев вирусли гепатитга қарши курашни кучайтириш юзасидан олиб борилаётган ишлар тўғрисида ахборот бердилар.

Кенгашда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири Шавкат Каримов ва Халқ таълими вазири Жўра Йўлдошев сўзга чиқдилар.

Кенгашда вирусли гепатитга қарши курашни янада кучайтириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирлар тасдиқланди.

Ҳамкорлик

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ

Шаҳримиздаги даволаш-профилактика муассасалари шифокорларнинг кундалик амалий ишларида асқотадиган замонавий ва шу билан бирга нодир жиҳозлар билан бойиди. Уни Свердловск вилояти губернатори Эдуард Россель бошчилигидаги делегация тошкентликларга туҳфа сифатида топширди. Маълумки, ушбу делегация яқинда шаҳримизга ташриф буюрган ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ҳамда Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тулаганов томонидан қабул қилинган эди.

Ушбу хайрли тадбир дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида имзоланган шартнома шарофати сифатида «Соғлом авлод учун» дастурининг амалга оширилишига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади. Эндиликда Миробод туманидаги 11-туғруқхонада дунёга келган жажжи чақалоқларга малакали ва самарали тиббий ёрдам кўрсатилади. Маълумки, ушбу туғруқхонага чақалоқлар учун инкубатор топширилди. Шунингдек, «Тез ёрдам» ўпкага сунъий равишда нафас берадиган аппарат билан бойиди.

Ана шу инсонпарварлик ёрдамларини қабул қилиб олар экан Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи М. А. Зияева шуни таъкидладики, Урал асбобсозлик заводида тайёрланган ана шу барча жиҳозлар болаларимиз саломатлигини мустаҳкамлашга аъло даражада хизмат кўрсатади, Свердловск вилояти билан дўстлик ва ҳамкорлик ришталарини мустаҳкамлашда муҳим омил бўлади.

СУРАТЛАРДА: свердловскликлар туҳфа этган тошкентлик болалар соғлигини мустаҳкамлашга ёрдам берадиган жиҳозлар.

ЯНГИЛИКЛАР ✓ ВОҚЕАЛАР ✓ ХАБАРЛАР ✓ ЯНГИЛИКЛАР ✓ ВОҚЕАЛАР ✓ ХАБАРЛАР

Конституциямизнинг асосий моҳияти инсонга муносиб ҳаёт шароитларини яратиш, уни бахтли қилишдан иборат.

Ислом КАРИМОВ.

Назм

Жуманиёз ЖАББОРОВ,
Ўзбекистон халқ шоири

ЭНГ РАВШАН ЮЛДУЗ

Эркин руҳ, тоза қалб, озода нафас,
Халқим тафаккури шони, орзуси
Бизга нондек азиз, жондек муқаддас,
Буюк Ўзбекистон олтин қомуси!

Унда ўзлигимиз буткул мужассам,
Мағзида аждодлар шаъни, ёғдуси.
Бунда инсон сўзи жаранглар кўркам,
Буюк Ўзбекистон олтин қомуси!

Улуғ китоблар кўп бу жаҳон ичра —
Ишқу бахт, инсоний шараф кўзгуси.
Валекин гавҳардир жисму жон ичра
Истиқлол меваси — эркин қомуси!

Чексиз бир жасорат юрт ичра ҳоким,
Завқ берар бугуним, эртам туйғуси.
Қўлда машъалимдир, ақлу идроким
Қудратим мужассам — юртим қомуси!

Диёрим жаҳонга очган ёруғ юз,
Юртлар аро баланд довруғ, обрўси.
Ҳар қалбга бамисли энг равшан юлдуз
Нур сочар бахт сўзим — иқбол қомуси!

Биз дадил борурмиз келажак сари,
Истиқлол — юртимнинг ори, номуси.
Жамият ҳаётин олтин меҳвари,
Нурнома китобим шараф қомуси!

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ИНСОНГА КАМОЛ БЕРАР

(фахрия)

Икки юз йил курашдим, икки юз йил бағрим қон, баъзан у бўлди вулқон, ўзбек юрти йўқолмади, у етди Истиқлолга. Асрларнинг қаъридан, тупроқлар қатламидан юз очди олтин мерос, Самарқанду Бухоро, Хива-ю гўзал Водий, менинг кўҳна эзгу Шошим жамолини кўрсатмоқда. Шу тупроқда туғилиб, курашдик, қад кўтардик, шу тупроқ-ла фахр этмаган бу юрак кимга керак!

Озод Ватан Қонуни, сен сабабкор Она тилим тирилди; занглаган, хаста эди, аста борарди ўлимга... Аввал Тангрим, сўнгра сенсан, асраб қолдинг ўзбек тилим... Бу билан фахр этмаган осий юрак кимга керак!

Баландпарвоз гаплар эмас бу! Бу юрак сўзларимдир, мутеълик, қарамлик йўқ, товуқхона солсак ҳам Масковдан сўраларди... «Кишанлар узилмасму сен ҳам ахир инсонсан!..» деб ҳайқирди буюк Чўлпон, бағри қон, курашда бўлди қурбон.

Шу ягона Ўзбекистон азизу мукаррамдир, илдизимиз унинг бағрида, она каби бизни эмизган, ёмонлигимиз яширган, яхшилигимиз оширган, баъзан учар қушлардек қиш келганда Африкага, баҳор келса Фарғонага яна қайтиб келмадик, биз Ватанни сотмаймиз!

Ғурбатда ғариб шодмон
бўлмас эмиш,
Эл анга шафиқу меҳрибон
бўлмас эмиш.
Гар олтин қафас ичра қизил
гул бутса,
Булбулға тикандек
ошён бўлмас эмиш...

Шундай сўз айтмишдир Навоий қалби.

Соғлом авлод ўсмоқда, улар менинг давомим — демак бизлар ўлим билмас инсонлармиз, икки юз йил мутеъ бўлмоқ, икки юз йил қарам бўлиб қон ютмоқ, икки юз йил ўзликни англамаслик, найрангларда буни бизга сездирмаслик... энди йўқ! Соғлом авлод ўз тилида фикрини баён этур, бунга кўз олайтирган сотқинларга завол етур!!!

Аждодини улуғлаган, авлодига меҳр қўйган азаматлар бор бўлсин! Меҳнат қилмай шуҳратга интилганлар, заҳматкашни оёқ ила янчганлар, вайсақилар, хушомадгўйлар... уларнинг умри қисқа, биз кўрганмиз бундай тарихни. Улуғ Ватан бир денгиздир, тоғ тўлқинлар итқитади қирғоққа хору хасни.

Баландпарвоз гаплар эмас, бу юрак нидосидир, ватаним фидосидир.

«Ал-Қонун»дай мўътабардир мамлакатим Қонуни, у Инсонга камол берар, Инсон қадди баланд бўлур, юртим бойликларга тўлур.

Кекса адиб қалб сўзлари севганим халқим учун, иншоолло, кўрурмиз бу олий ният кучин.

39-модда. *Ҳар ким қариганда, меҳнат лаёқатини йўқотганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига эга.*

Хорижликлар эътирофи

ЁРҚИН КЕЛАЖАКНИНГ МУСТАҲКАМ ПОЙДЕВОРИ

Ханна ГЕТНЕР,
Жаҳон болалар жамғармаси (ЮНИСЕФ)нинг Ўзбекистон Республикасидаги вакили:

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ҳамиша болаларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш, уларни ҳар томонлама ҳимоялашга катта эътибор бериб келади. Айниқса, Президент Ислом Каримовнинг бу борадаги ташаббусларини мен жуда яхши биламан ва жаҳон болалар жамғармаси вакили сифатида юксак баҳолайман. Мамлакатимизда болаликни ҳимоялаш ва қўллаб-қувватлашга қаратилган «Соғлом авлод учун» жамғармаси ташкил этилганлигини ҳам таъкидлаб ўтиш жоиз. Ана шу болаларга ғамхўрлик Ўзбекистон Республикасининг Асосий Қонуни — Конституцияда ҳам ўз ифодасини топган. Конституциянгизда болаларни муҳофаза қилиш, уларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, бепул тиббий хизмат кўрсатиш ва таълим бериш, ўқувчиларнинг хорижда таълим олишларини таъминлаш каби муҳим ёрдам тадбирлари белгилаб қўйилган. Бу билан Ўзбекистон ҳукумати ёрқин келажакнинг мустаҳкам пойдеворига асос солмоқда.

ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ КАФОЛАТИ

Абдулқодир РИЁМ,
Жазоир давлатининг Ўзбекистондаги фавкулодда ва Мухтор элчиси:

— Мен Ўзбекистон Республикаси Конституциясини батафсил ўрганиб чиққанман. Унинг ҳар бир моддасини синчиклаб ўқиганман. Танишиш жараёнида шу нарсага ишонч ҳосил қилдимки, у дунёдаги бошқа барча демократик ривожланган давлатлар конституцияларидан устун турса турадию кам эмас. Жумладан, унда шахс эркинлиги, ҳурфикрлилик сингари муҳим масалалар ёрқин акс этган. Шунингдек, сизнинг Асосий Қонунларингизда Ўзбекистоннинг демократик давлат эканлиги ҳамда бу ерда кўплаб сиёсий партиялар эркин фаолият кўрсатишлари кафолатланган. Бу ҳам ҳуқуқий демократик жамият қурилишининг муҳим жиҳатларидан биридир.

Сўз эркинлиги

ЖУРНАЛИСТ БУРЧИ

Ҳар қандай жамоанинг ўз фаолият низоми, дастури бўлганидек Конституцияни ҳам жамият низоми, ҳаётий дастуруламали дейиш мумкин. Конституциянинг бош вазифаси биринчидан, фуқароларнинг фаолият йўналишини белгилаб берса, иккинчидан ана шу йўналиш доирасидаги фаолиятнинг ҳуқуқий асосларини яратади ҳам.

Биз матбуот ходимларининг хизматига бевосита таааллуқли қабул қилинаётган қатор қонунларга моҳиятан 5 йил муқаддам вужудга келган Асосий Қонунимизда замин яратилганини ҳам таъкидлаш жоиздир. Чунончи 29-моддада зикр этилганидек, «Ҳар ким фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлиги ҳуқуқига эга. Ҳар ким ўзи истаган ахборотни излаш, олиш ва уни тарқатиш ҳуқуқига эга...»

Мазкур жумлалар бевосита журналистнинг фаолиятига дахлдор, журналист учун имконият, журналист учун ҳуқуқий асос ҳамдир.

Шуни ҳам унутмаслик зарурки, яратилган ҳар қандай мукаммал қонун ҳам ўз ҳолича ҳаётга татбиқ этилиб кетавермайди. Бунинг учун мунтазам ишлаш, мунтазам бош қотириш, муттасил тарғиботчилик қилишга тўғри келади. Қонунлар шу йўл билангина кишилар турмушида ўз ўрнини топа боради, оммалашади.

Ҳар бир журналист лоақал касби нуқтаи назаридан ҳам ушбу муҳим вазифа олдида ўзини бурчдор ҳис қилмоғи керак бўлади.

Хуршид ДЎСТМУҲАММАД,
Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси ҳамраиси, «Ҳуррият» газетасининг бош муҳаррири.

ҲУР ФИКРЛИЛИК ҚАДРИ

Богуслав КАЧИНЬСКИ,
Польша Республикасининг Ўзбекистондаги фавкулодда ва Мухтор элчиси:

— Ўзбекистон Республикаси Конституцияси энг аввало, юртингизда ҳур фикрлиликнинг кафолати эканлигини таъкидламоқчиман. Мустақилликка эришгач, Ўзбекистон барча соҳаларни тубдан ислоҳ этиш йўлидан борди. Жамиятни демократлаштириш, кишиларнинг онгини ўзгартириш, янгича фикрлашга асос солиш борасида айниқса муҳим ишлар амалга оширилди. Бу борада Асосий Қонун — Конституциянинг қабул қилингани ва унда инсон ҳуқуқлари ва эркинлиги, ҳур фикрлилик, сўз эркинлиги каби умумдемократик тамойилларнинг мустаҳкамлаб қўйилгани халқингизнинг тарихий ютуқларидан бири бўлиб қолди. Мен Ўзбекистон халқини ана шу тарихий ҳужжат қабул қилинган кун — Конституция куни билан чин дилдан самимий муборакбод этаман.

КОНСТИТУЦИЯ ЯШАМОҚДА

ТЕНГ ҲУҚУҚЛИЛИК — УЛКАН ЮТУҚ

Бланка ТОЛЕДО,
АҚШлик ҳуқуқшунос олима, БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси хизматчиси:

— Ўзбекистон Республикаси Конституциясидаги моддалардан бирида шундай деб ёзилган: «Хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳуқуқлидир. Оналик ва болалик давлат томонидан муҳофаза қилинади». Ана шу моддани давлатингиз Асосий Қонунининг энг муҳим моддаларидан бири деб биламиз. Ўзбекистонда инсонларнинг тенг ҳуқуқлиликлари — кишиларнинг миллати, ирқи, жинсидан қатъи назар бир хил ҳуқуққа эгалиги эркинлиги Конституцияда мустақил кафолатланган. Мен шу жиҳатни Ўзбекистон халқининг энг улкан ютуғи деб биламан. Мен ўзим она бўлганим учун, юртингизда оналик ва болаликнинг давлат томонидан муҳофаза қилинишига катта қизиқиш билан қарайман ва бу борадаги ҳукуматингиз саъй-ҳаракатларини юқори эътироф этаман. Ўзбекистон Конституциясида муҳрланган оналик ва болаликни муҳофаза қилиш тамойиллари давлатингиз ҳукуматининг энг катта инсонпарварлик, тараққийпарварлик ташаббусларидан бири деб ҳисоблайман.

Хайрулло НУРИДДИНОВ
суҳбатлашди.

41-модда.

Ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга. Бепул таълим олиш давлат томонидан кафолатланади.

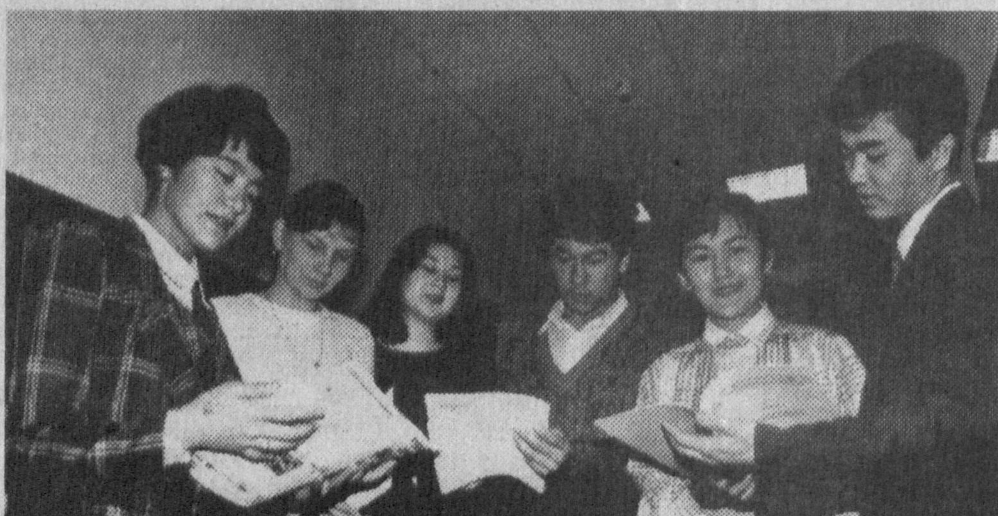

Таълим

ОЛИЙ ҚАДРИЯТЛАР

Инсон ҳуқуқлари ва гуманитар ҳуқуқни ўрганиш Маркази БМТнинг Қочоқлар ишлари бўйича Олий комиссарининг Тошкентдаги ваколатхонаси ва Тошкент давлат юридик институти ташаббуси билан 1996 йил июнь ойида ташкил этилганди.

Унинг бу ерда ташкил этилганлиги бежиз эмас. Зеро юридик институтида таҳсил олаётган ёшлар ҳуқуқий маълумотлар қатори инсон ҳуқуқлари соҳасида ҳам етук мутахассислар бўлиши лозим.

— Марказимиз инсон ҳуқуқлари соҳасидаги билимларни аҳоли ўртасида тарқатиш, бу йўналишда таълим концепциясини ишлаб чиқиш педагогик кадрларни тайёрлаш, талабаларда демократик ҳуқуқ ва эркинликларни амалга ошириш амалий кўникмаларини шакллантириш, фуқаролик сифатларини ривожлантиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган, — дейди инсон ҳуқуқлари ва гуманитар ҳуқуқни ўрганиш маркази директори Омон Муҳаммаджонов. — Инсон манфаатлари йилида Марказнинг фаолият дастури инсон ҳуқуқлари соҳасидаги таълим мазмунини, талабаларнинг ҳуқуқий-гуманитар таълим жараёнини янгилаш, аҳоли ўртасида инсон ҳуқуқлари ғоясини тарғиб қилишга қаратилди. Марказ фаолият кўрсатаётганлигига энди бир ярим йил бўлганлигига қарамай маълум амалий тажрибани тўплашга муваффақ бўлди. Республикамизнинг ҳуқуқшунос олимлари билан ҳамкорликда мамлакатимиз олий ўқув юртлари учун инсон ҳуқуқлари бўйича ўзбек тилида илк бор дарслик тайёрланиб, чоп этилди. У назариётчи олимлар ва амалиётчиларнинг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги биринчи умумлаштирилган тажрибаси бўлиб, талабаларнинг инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги назарий билимларини кенгайтириш ва чуқурлаштиришга, фалсафий, сиёсий-ҳуқуқий махсус билимларни шакллантиришга даъват этади. Бундан ташқари «Инсон ҳуқуқлари» туркумида ўзбек, рус ва инглиз тилларида «Инсонларнинг умумжаҳон ҳуқуқлари», «Сизнинг ҳуқуқларингиз», «Аёллар ҳуқуқлари», «Болалар ҳуқуқлари», «Қочоқлар ҳуқуқлари» деб номланган бешта китобчани нашрдан чиқардик. Бу йўналишдаги ишлар давом этмоқда. Шунингдек, фуқароларни ўз асосий ҳуқуқ ва эркинликлари, Инсон манфаатларининг кафолатлари билан таништириш мақсадида «Конституция ва инсон ҳуқуқлари» туркуми нашрга тайёрланди.

Марказ ўз олдига қўйилган вазифаларни турли семинарлар ва ёзги курслар шаклида амалга оширади. Бу ерда ташкил этилаётган семинарлар икки йўналишда: ўқув ва илмий-назарий, амалий семинарлар шаклида олиб борилади. 1997 йилнинг февраль—октябрь ойларида «Инсон ҳуқуқлари: Франция ва Ўзбекистон Республикаси тажрибаси», «Конституция ва инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги қонунчилик», «Қочоқлар масалалари бўйича халқаро қонунчилик», «Бола ҳуқуқлари: халқаро ва миллий андозалар» мавзуларида илмий-амалий семинарлар ташкил этилди. Июнь ойида ўтказилган инсон ҳуқуқлари бўйича ёзги қисқа муддатли курсларда шаҳримиздаги бешта олий ўқув юртлари талабалари қатнашди ва уларга махсус сертификатлар берилди.

Марказнинг ўз номига тўлиқ мувофиқ келадиган Очиқ кутубхонаси ҳам унинг дастурини амалга ошириш шаклларидан биридир. Кутубхона жамоатчилик билан алоқани қўллаб-қувватлашда, шунингдек, марказнинг самарали ишлашини таъминлашда муҳим восита вазифасини ўтамоқда. Унинг БМТ, ЮНЕСКО, Европа Кенгашининг энг янги материаллари ва тавсияномалари жой олган фондига дунёнинг турли мамлакатларида чоп этилаётган ҳамда АҚШ, Буюк Британия, Туркия элчихоналари ва бошқалар томонидан тақдим этилаётган инсон ҳуқуқлари ва халқаро ҳуқуқ бўйича замонавий адабиётлар мунтазам равишда келиб туради. Кутубхона инсон ҳуқуқлари ва халқаро ҳуқуқ бўйича ахборот билан танишиш иштиёқидагилар учун очиқдир. Унинг асосий вазифаси ҳам аҳоли ўртасида ҳуқуқий билимларни тарғиб қилиш, илмий-маслаҳат фаолияти ва ахборот хизматлари кўрсатишдир.

Марказнинг кундалик фаолияти учун Тошкент давлат юридик институтининг қайта таъмирланган биносида шинам ва муҳташам хоналар ажратилган. Унинг яхши жиҳозланган ўқув хоналари, компьютер ва матбаа техникасига эга бўлган ахборот нашр бўлими бўлиб, тез суръатда тегишли ўқув, ўқув-услубий қўлланмаларни чоп этиш имкони мавжуд. БМТнинг Қочоқлар ишлари бўйича Олий комиссари бошқармасининг Тошкентдаги ваколатхонаси кўмагида марказнинг моддий техника негизи вужудга келтирилди. Бу борада мазкур ваколатхона раҳбари жаноб Таслимур Раҳмоннинг хизматлари катта бўлди. Инсон ҳуқуқлари ва гуманитар ҳуқуқни ўрганиш маркази ўзининг бундан кейинги фаолиятини давлат, жамоат ташкилотлари, умуман барча манфаатдор шахслар билан ўзаро алоқа асосида ташкил этишни назарда тутади.

Дилшод ИСМОИЛ.

СУРАТЛАРДА: Тошкент Давлат юридик институти қошидаги инсон ҳуқуқлари ва гуманитар ҳуқуқни ўрганиш маркази фаолиятидан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

53-модда.

... Давлат истеъмолчиларнинг ҳуқуқи устунлигини ҳисобга олиб, иқтисодий фаолият, тадбиркорлик ва меҳнат қилиш эркинлигини, барча мулк шаклларининг тенг ҳуқуқлилигини ва ҳуқуқий жиҳатдан баббаравар муҳофаза этилишини кафолатлайди.

Эътиқод эркинлиги

ҲАМЖИҲАТЛИК ГАРОВИ

Қози Абдуғани АБДУЛЛО,
Ўзбекистон мусулмонлари идораси раисининг биринчи ўринбосари:

— Ислом дини қонунчиликка катта эътибор билан қарайди.

Қуръони Каримдаги 70 дан ортиқ оят ҳам мусулмон қонунчилиги, яъни дастур учун асос ҳисобланади. Дастур бу — диний тушунчада ахлоқий-ҳуқуқий маромлардан иборат қўлланма демакдир. Ҳар бир жамият ўзининг Бош қонунига эга бўлиши шарт. Бизнинг Конституциямиз мамлакатимизда яшовчи ҳар бир фуқаронинг дини, миллатидан қатъи назар тенг ҳуқуқли эканлигини эътироф этиб, барча умуминсоний эркинликларни одилона равишда белгилаб берган. Оллоҳга беадад шукроналар бўлсинки, мамлакатимизда ҳукм сураётган осойишталикнинг асосларидан бири ҳам Бош қонунимиздаги адолатли меъёрлар ҳисобланади. Исломнинг асосий кўрсатмаларидан бири—бошқа дин вакилларига ҳурмат билан қарашдан иборат. Шу маънода республикамиз Конституцияси Ислом ҳуқуқий аҳкомларига ҳам мос келиши қувонарлидир.

Протеирей НИКОЛАЙ,
Тошкент ва Ўрта Осиё Епархиал бошқармасининг котиби:

— Конституция жамият қомуси ҳисобланади. Мамлакатда яшовчи барча фуқароларга дини, миллати ва ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар Конституциямизда тенг ҳуқуқ ва эркинликлар белгиланган. Ўзбекистонда турли миллат вакилларининг тотув ва ҳамжиҳатликда яшаётганлиги ҳам Асосий Қонунимизнинг энг демократик, мукаммал эканлигидан дарак беради. Конституцияда виждон ва эътиқод эркинлиги жуда оқилона ифодаланган. Унга кўра, ҳеч ким биронта динга мажбуран тортилиши ёки диний қарама-қаршиликка йўл қўйилмайди. Ўзбекистон — дунёвий мамлакат ҳисобланади, шунинг учун унда яшовчи барча миллат ва дин вакиллари тенг ҳуқуқларга эгадирлар. Шунингдек, давлат ва инсон манфаатларига қарши кайфиятни туғдирувчи турли маҳзаб ва йўналишларга йўл қўйилмаслиги ҳам жуда муҳимдир. Юртимизда ана шундай соғлом инсоний муҳит яратилганлиги туфайли Ислом ва Православие дини вакиллари ўртасида тотув ва биродарларча муносабат ҳукм сураётганлигидан жуда қувонамиз. Шунинг учун биз, бу муқаддас тупроқда яшаётган турли миллатга мансуб инсонлар Конституциямиз — буюк ҳужжатга ғоят ҳурмат-эҳтиром билан қараймиз.

Конституциямизнинг афзалликларидан бири унда мулк эгасининг ҳуқуқлари кафолатланганлигидадир. Ахир ўйлаб кўринг ҳаётимизнинг янги қонуни яратилгунга қадар мулк ва мулкдорлик ҳақида фикрлаб бўлармиди? Энди уни мустақиллигимизнинг бир неъмати сифатида қадрлаяпмиз. Давлатимизнинг мулкдорларга яратиб берган қулай шарт-шароитлари туфайли сафимиз тобора ошиб бормоқда.

Мулкка эгалик

МУСТАҚИЛЛИК БЕРГАН НЕЪМАТ

Машҳура ЮСУПОВА, «Машҳура» хусусий фирмаси директори:

Келинг яхшиси бу сўзларнинг исботини ўз тажрибам мисолида гапириб берай. Тажриба тариқасида ишни 1993 йилнинг ёзида 10—15 та аёл билан ўз уйимда бичув-тикув ишларини ўргатиш ва кичик бир корхона очишдан бошладим. Қарасам ишим анча юришиб қолди. Шундан кейин фирма сифатида Собир Раҳимов туман ҳокимлигидан рўйхатдан ўтдим. Энди орқага қайтиб бўлмасди. Фақат олға интилиш, фирма асосларини мустаҳкамлаш лозим эди.

Ўйлай-ўйлай ўзимнинг махсус дастуримни туздим. Уни республикадаги машҳур модельерларга ва Ўзбекистон Республикаси муаллифлик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш давлат вакиллигига танишиб чиқиш учун тақдим этдим. Улар бир овоздан дастуримни маъқуллашди. Шу ўринда хўш, унинг бошқалардан афзаллик томони нимада, деган савол туғилиши табиий. Унда бичиш-тикиш ўқув юртларида талабаларга бериладиган тўрт йиллик таълим уч йилга келтирилган. Шу муддатда фирмамизда ўқиган талаба тўрт йиллик таълимни бемалол ола олади.

Ҳозир бизда тўртта курс фаолият кўрсатиб, унда 200 га яқин ёшлар таълим олмоқда. Масалан, уч ойлик муддатга мўлжалланган инглиз тили курсида институтга кирувчи абитуриентлар тест синовлари бўйича тўла тайёргарликдан ўтадилар. Шунингдек бичиш-тикиш курси ўқувчилари — уч ой, қандолатчилик курсида — 2 ой, сунъий гуллар тайёрлаш курсидагилар эса бир ойлик ўқув жараёнлари билан танишадилар.

Фирмамиз тармоғи тобора кенгайиб бормоқда. Яқинда унинг қошида модалар уйи иш бошлади. Бу ерда буюртма бўйича истаган модадаги кийимлар тикилади.

Келажак режаларимиз ҳам кўп. Ҳозир гўзаллик салонини очиш, замонавий компьютерларни ўргатиш курсларини йўлга қўйиш истагида юрибмиз.

Ҳаётимиз қомуси бўлган Конституциямизнинг бизга берган эркин меҳнат қилиш ҳуқуқидан унумли фойдаланиш ва шу йўл билан юрт ва эл бойлигига бойлик қўшишимиз керак.

«Умид»

ИҚТИДОР — ЭЪЗОЗДА

Маънавий меросимизнинг қай бирига мурожаат этмайлик, барида илм олиш улуғ ишлардан экани таъкидланган. Ҳатто муқаддас Ҳадиси шарифда ҳам илм олиш савоби ибодат савобидан кўра кўплиги билдирилган. Зеро илм ҳар қандай муаммонинг калитидир. Худди шунинг учун ҳам тараққиёт йўлида одимлаётган юртимиз Қомусида илм олиш эркинлиги жамиятимиздаги ҳар бир инсон учун, унинг дини, миллати, ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар давлат томонидан кафолатланган.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан шу йил бошида ташкил этилган иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватловчи «Умид» жамғармаси ёшларимиз онгида келажакка бўлган ишончни янада кучайтирди. Бугунги кунда бир қанча иқтидорли йигит-қизлар АҚШ, Англия, Франция, Германия, Япония каби дунёнинг юксак тараққий этган давлатларида юқори сифатли таълим олиш бахтига муяссар бўлишмоқда.

Тан олиш керакки, ҳозирда айрим мамлакатларда иқтидорли, юқори малакали таълим олишга рағбати бўлатуриб, бунга имкон топа олмаётган ёшлар йўқ эмас. Аммо бу борада бизда ҳар қанча имконият бўлса етарли. Таълим харажатларини давлатимиз ўз бўйнига олиб турибди. Ҳеч қандай чеклашлар, ажратишлар йўқ. Ёшлардан бир нарса талаб қилинади: иқтидор, илмга чанқоқлик, қалбида шу юрт, шу халқ учун меҳнат қилиш, унга фидойи бўлиш туйғуси холос. Бу ҳол Қомусимиздаги билим олиш эркинлиги тўғрисидаги банд моҳиятини яна бир карра ойдинлаштиради.

Муқимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Ўзбекистон Республикаси Президентининг иқтидорли ёшларнинг чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватловчи «Умид» жамғармаси ижрочи директори.

99-модда.

Вилоятлар, туманлар ва шаҳарларда (туманга бўйсунадиган шаҳарлардан, шунингдек шаҳар таркибига кирувчи туманлардан ташқари) ҳокимлар бошчилик қиладиган халқ депутатлари Кенгашлари ҳокимиятнинг вакиллик органлари бўлиб, улар давлат ва фуқароларнинг манфаатларини кўзлаб ўз ваколатларига тааллуқли масалаларни ҳал этадилар.

Қонунчилик

ҲУҚУҚИЙ ТИЗИМ ЎЗАГИ

Жаҳон тажрибаси шуни кўрсатадики, Конституция муайян бир мамлакатнинг олий юридик кучга эга бўлган асосий қонуни ҳисобланади. Айни бу ҳақиқат Ўзбекистонда ҳам ўзининг амалий ифодасини топган. Бугунги кунда миллий ҳуқуқ тизимимизда Конституция етакчи ўрин тутади. У деярли барча ҳуқуқ соҳаларига раҳбарий асосдир. Шу жумладан, фуқаролик ҳуқуқи соҳасига ҳам.

Маълумки, фуқаролик ҳуқуқи ҳуқуқ субъектлари ўртасидаги мулкий ва шахсий-номулкий муносабатларни тартибга солувчи ва мустаҳкамловчи расмий қоидалар йиғиндисидир. Демак, унинг негизини асосан мулк ва мулкий манфаатлар ташкил қилади. Фуқаролик — ҳуқуқий характердаги қонунчилик миллий ҳуқуқ тизимимизнинг салмоқли қисмини эгаллаб, бунда асосан шу йил 1 мартдан амалга киритилган Фуқаролик Кодекси етакчи ўрин тутади. Фуқаролик — ҳуқуқий туркумдаги қонунлар асосан мулк ва у билан боғлиқ муносабатларни тартибга солади. Айни вақтда, мулк ва мулкий ҳуқуқ масалалари Ўзбекистон Конституциясида ҳам меъёрланган. Мазкур Конституция ҳақида гапирар эканмиз, икки жиҳатга тўхталмоқчимиз.

Конституция илк бор мулкий ҳуқуқни эътироф этди. Гарчи мулкий ҳуқуқ дастлаб 1990 йил 31 октябрдаги «Мулкчилик тўғрисида»ги қонунда расман тан олинсада, у тўла маънода ўз ечимини топа олмади. Унинг конституцион даражада меъёрланишига бир қатор омиллар мавжуд эди:

1. Мулк собиқ тоталитар тузумда ўз қадрини топмади, у аёвсиз хўжасизлик, талон-тарож, қаровсизлик объектига айланди.

2. Мустабид тузум кишиларга ўз оиласи, бола-чақасидан кейин энг яқин турувчи неъмат, яъни мулкка бўлган меҳр-муҳаббатини йўқотиб, уларда ўзининг «обрў»сини хас-пўшлади, пировардида, давлат оиласи, совет оиласи, давлат одамлари шаклланди.

3. Фуқароларнинг мулкий ҳуқуқи тан олинмай, уларнинг мулки, айтайлик, колхоз хонадони мулкининг таркибий қисми сифатида баҳоланди. Бу ерда асосан собиқ тузум ваъда қилган ғоялар ҳукм сурар эди. Бундай «юксак жамият»да, дарҳақиқат, мулк «сеники-меники» эмас, балки ижтимоий, янаям аниқроғи «бизники» бўлиши назарда тутиларди.

Шукрлар бўлсинки, собиқ тузум, барҳам топди. Эндиликда мулкнинг таърифи ҳам ўзгарди. Бугунги кунда мулк деганда, кишининг ўз мулкига бўлган эгалик ҳис-туйғуси (муносабати), улар юзасидан белгиланадиган ижтимоий муносабатлар тушунилмоқда.

Мана шундай шароитда унинг республика Бош қонуни — Конституция томонидан расмийлаштирилиши айни муддао бўлди. Дарҳақиқат, инсон муайян жамиятда яшар экан, улар билан турли хил муносабатларга киришади.

Биз тўхталмоқчи бўлган иккинчи жиҳат—бу хусусий мулкнинг конституцион даражада мустаҳкамланганлигидир. Мазкур масала Конституциянинг 53-моддасида нормаланган.

Дарвоқе, бугунги кунда кўплаб олимларимиз хусусий мулк ҳақида фикр юритганда, кўп ҳолларда унинг жамиятда кескин иқтисодий тенгсизликларга, пировардида, бу маҳаллий халқнинг ўзига хос хусусиятларига салбий таъсир кўрсатишига алоҳида урғу бермоқдалар. Бироқ, хусусий мулкни вужудга келтирувчи ва уни амалга оширишни таъминловчи мустаҳкам ҳуқуқий механизм бўлса, бундай, кескин ҳолатларга барҳам бериш мумкинлигини айтиб, шу ўринда, хусусий мулкнинг қуйидаги афзалликларини эслатмоқчимиз:

Хусусий мулк кишига энг яқин турувчи мулк бўлганлиги туфайли мулкдорда хўжайинлик, манфаатдорлик, ташаббускорлик ҳис-туйғуларини шакллантиради.

Мулкнинг қаровсиз, хўжасиз бўлишининг, исрофгарчиликнинг олдини олади.

Бугунги кунда Республикамизда ҳам хусусий мулк деярли расмий ифодасини топа олган. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Фуқаролик Кодекси, «Мулкчилик тўғрисида»ги қонун, Республикамиз Президентининг 1994 йил 21 январдаги «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони, Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг 1995 йил 14 февралдаги «Хусусий тадбиркорликда ташаббус кўрсатиш ва уни рағбатлантириш бўйича кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорлари хусусий мулк борасидаги яхлит ҳуқуқий механизмдир. Энг муҳими, бугунги кунда хусусий мулк дахлсиздир. Унинг ҳимояси бевосита давлат назоратидадир.

Қонунчилигимизнинг яна бир хусусиятларидан бири — бу хусусий мулк миқдори ва қийматининг чегараланмаганлигидир.

Сўнгги сўз ўрнида шуни айтамизки, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси миллий ҳуқуқ тизимимизнинг ўзаги, раҳбарий асосидир. Унда белгиланган меъёрлар тинмай ривожлантирилаверади, ҳаётда ўзининг амалий ифодасини топаверади.

Миродил БАРАТОВ, Тошкент Давлат юридик институтининг фуқаролик ҳуқуқи кафедраси ўқитувчиси.

Инсоният бугунги кунда мураккаб ижтимоий ва сиёсий ҳодисалар даврини бошидан кечирмоқда: 20-аср охирига келиб ер куррасида мавжуд бўлган 200га яқин давлатлар ҳудудида 1600 дан ортиқ этник гуруҳлар яшайди. Бинобарин айрим давлатларда бир неча миллат ёки элат вакиллари яшаса, баъзиларида эса ўнлаб, хусусан бизнинг республикамизда юздан зиёд миллат ва элатлар истиқомат қиладилар. Жамият тараққиёт йўлидан илгарилаб борар экан, муайян давлатда яшовчи ҳар бир миллат ва элат ўзининг сонидан қатъи назар шу давлат ҳаётида ўзининг муносиб ўрнини топишга интилади. Шунинг учун кўп миллатли давлатларда асосий миллат билан нисбий озчиликни ташкил этувчи миллат ва элатлар ўртасидаги умуминсоний муносабатлар ана шу давлатдаги тинчлик, осойишталик, барқарорлик, қолаверса миллий хавфсизликни таъминловчи асосий шартлардан бири бўлиб қолади. Шунинг учун миллатлараро муносабатлар давлатимизнинг ички сиёсатини ташкил этувчи муҳим ижтимоий-сиёсий йўналишлардан бири бўлиб қолиши билан бир қаторда республикамиз раҳбариятининг доимий диққат марказида бўлиб келмоқда.

Миллатлар ва динлар ўртасидаги масалалар республикамизда шу кунгача эълон қилинган кўплаб расмий ҳужжатларда, жумладан Ўзбекистон Конституциясида ҳам ўз аксини топгандир. Бу ҳужжатни очар эканмиз, биринчи, «Давлат суверенитети» бобининг 4 - моддасидаёқ миллатларнинг демократик эркинликлари ҳар жиҳатдан ҳимояланганлигига иқрор бўламиз: «Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урф-одатлари ва анъаналари ҳурмат қилинишини таъминлайди, уларнинг ривожланиши учун шароит яратади». Бу модда ҳар бир оддий фуқарога шунчалик тушунарли баён этилганки, уни шарҳлаб ўтиришга ҳожат йўқдир.

Ягона оила

ИНСОНКИ, ТЕНГ ВА БАРОБАР

13-моддада ҳам Ўзбекистонимизда демократия умуминсоний принципларга асосланиши таъкидланади, «...уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади. «Бундан кўриниб турибдики, ҳар бир инсон кимлигидан, ирқидан, жинсидан, миллатидан ва бошқа белгилардан қатъи назар мамлакатимизда инсон равнақи ва фаровонлиги учун яратилган барча демократик ҳуқуқ ва эркинликлардан бошқалар қатори тенг манфаатдордир.

Мамлакатимизда миллатлараро муносабатларни мустаҳкамлашда, турли дин вакиллари орасидаги дўстона алоқаларни ривож топтиришда, фуқароларимизнинг конституцион ҳуқуқларини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашда Ўзбекистон Мусулмонлари идораси, эътиборли дин арбобларимиз ҳам ўзларининг ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Мусулмончилигимизнинг пойдевори бўлмиш Қуръони Каримда ҳам инсонлар орасидаги дўстона муносабатлар ҳақида кўп бебаҳо гаплар айтилган. Оллоҳнинг наздида барча баробардир. Ислом дини одамларни ирқига, тилига, миллати ва бошқа белгиларига қараб ажратмайди.

Одамлар илгаридан бир ота ва бир онадан тарқалгани, яратгувчи Оллоҳ уларни турли халқ ва қабилалар шаклида яратгани ва шу сабабдан бир-бирлари билан яқинликда яшашлари кераклиги «Ҳужурот» сурасининг 13 - ояти каримасида ҳам таъкидланади: «Эй инсонлар, сизни бир эркак ва бир аёлдан яратдик, бир-бирингиз билан танишинглар (дўсту биродар бўлинглар) учун сизларни халқлар ва қабилаларга (бўлиб) қўйдиқ...»

Конституциямизнинг 5 йиллиги Ўзбекистон ҳар бир фуқароси учун ҳақиқий байрам, ижтимоий тараққиётимиз тарихида ёрқин ҳодисадир. Барча фуқаролар қатори Халқаро Ислом тадқиқот маркази жамоатчилигининг ҳам тилаги шуки, Конституциямиз яна узоқ-узоқ даврлар мобайнида давлатимиздаги демократия посбони бўлиб қолаверсин.

Маҳмудхўжа НУРИТДИНОВ, Халқаро Ислом Тадқиқот маркази мудири, фалсафа фанлари доктори.

ВА АМАЛ ҚИЛМОҚДА

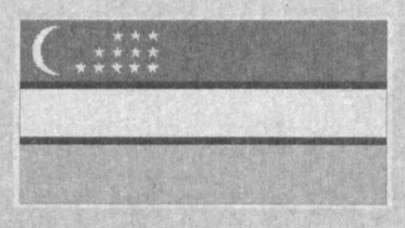

— Тараққиётнинг ўзига хос йўлини танлаган Ўзбекистон Республикасида шу даврнинг иқтисодий, ижтимоий, маънавий-мафкуравий муаммоларини ҳал қилишда хотин-қизлар ва уларнинг ташкилотлари фаолиятига алоҳида эътибор берилмоқда. Республикада хотин-қизлар жамият тараққиётининг қудратли кучига айланган бўлиб, мамлакатимизда содир бўлаётган демократик ўзгаришларда фаол иштирокчи сифатида намоён бўлмоқдалар.

Дарҳақиқат, ислоҳотлар амалга оширилаётган бир шароитда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий, иқтисодий-молиявий, маънавий ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларни давлат қурилишидаги фаоллигини ошириш, миллий қадриятлар ва тарихий анъаналар асосида аёллар маънавиятини шакллантириш, жисмоний ва маънавий соғлом авлодни тарбиялашда аёллар кучи, билими ва ҳаёт тажрибасидан унумли фойдаланиш, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш, оилаларни мустаҳкамлаш каби масалалар давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири даражасига кўтарилганлиги диққатга сазовордир.

Республикамизда мустақиллик шарофати билан оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш, оилаларни мустаҳкамлаш,хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини янада ошириш, қишлоқ аёли турмуш шароитини янада яхшилаш, қизларни турмушга тайёрлаш, умуминсоний ва миллий қадриятлар воситасида маънавияти ва маърифати юксак хотин-қизларни шакллантириш, оилани ривожлантириш, хотин-қизларни тадбиркорлик ишларига жалб қилиш масалалари бўйича кенг иш олиб бориш имконияти вужудга келди. Шунингдек, Ўзбекистон хотин-қизларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, миллий тикланиш жараёни ва жамият тараққиётидаги масъулияти, унинг ижтимоий-иқтисодий ва маънавий тараққиётини таъминлашдаги ўрни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Меҳнат Кодекси, Никоҳ ва оила тўғрисидаги Кодекс, Фуқаролик Кодекси ва бошқа ҳуқуқий ҳужжатларда белгилаб берилган. Конституциянинг 64-65-моддаларида оналик ва болаликнинг моддий ва ижтимоий жиҳатдан давлат томонидан ҳимоя қилиниши аёлларнинг эркаклар билан тенг меҳнат қилиш ҳуқуқига эга эканлиги таъкидлаб ўтилган. Қомуснинг 117-моддаси Ўзбекистон хотин-қизларининг сиёсий ҳуқуқларини кафолатлаб беради, яъни улар сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эга эканликларини кўрсатиб беради.

Хотин-қизлар

АМАЛДАГИ ТЕНГ ҲУҚУҚЛИЛИК

Фарида АБДУРАҲИМОВА, Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг раиси:

Мустақил Ўзбекистон Республикаси Конституцияси — 5 ёшга тўлди. Ана шу бош Қомусимиз асосида шаҳримизнинг 1 миллиондан ортиқ, хотин-қизлари илм олиш, меҳнат қилиш, соғлиқни сақлаш ҳамда ижтимоий муҳофаза ва бошқа масалаларда ҳам эркаклар билан тенг ҳуқуққа эгадирлар. Шунингдек, улар ўрта ва олий маълумотга эга бўлиш, илмий даражалар олиш, хорижий давлатларда таҳсил олиш ҳуқуқига ҳам эгадирлар. Ҳатто аёлларимиз меҳнат ҳақидаги қонунда эркакларга нисбатан кўпроқ имтиёзларга ҳам эгалар. Шаҳар хотин-қизлар қўмитаси қошида ҳам аёлларни, айниқса, оналар ва болаларнинг ижтимоий муҳофазаси, ҳуқуқий саводхонлиги, меҳнат шароитларини яхшилаш, иш соатларини камайтириш масалалари билан шуғулланувчи бир неча секциялар, уюшмалар фаолият кўрсатмоқда. Улар маҳаллаларда, корхоналарда, билим даргоҳларида юқоридаги масалалар билан боғлиқ мавзуларда учрашувлар, семинарлар, савол-жавоб кечалари ўтказмоқдалар.

Бош Қомусимизнинг ҳаётдаги исботи сифатида, ҳурматли Президентимизнинг 1995 йил 2 мартдаги «Ўзбекистон Республикаси давлат ва ижтимоий қурилишда хотин-қизларнинг ролини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги тарихий фармонини таъкидлаш жоиздир. Ушбу Фармонга биноан Республика хотин-қизлар қўмитаси раисига Бош вазир ўринбосари, вилоят, туман, шаҳар хотин-қизлар қўмитаси раисларига ҳоким ўринбосари мақоми берилди. Буларнинг барчаси хотин-қизларимизга билдирилган юксак ишонч, деб биламан. Яна шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, республикада олий ва ўрта махсус таълимга эга бўлган мутахассисларнинг ҳар иккинчиси аёлдир. 16300 дан ортиқ аёл илмий-тадқиқот муассасаларида ишлайдилар. Улардан 196 таси фан доктори, 2916 таси фан номзодларидир.

Республикамиз мустақилликка эришгандан сўнг ўтган даврда «Ўзбекистон қаҳрамони» унвонига сазовор бўлган 12 киши ичида 3 та аёл борлигини ҳам фахр билан таъкидлаш мумкин.

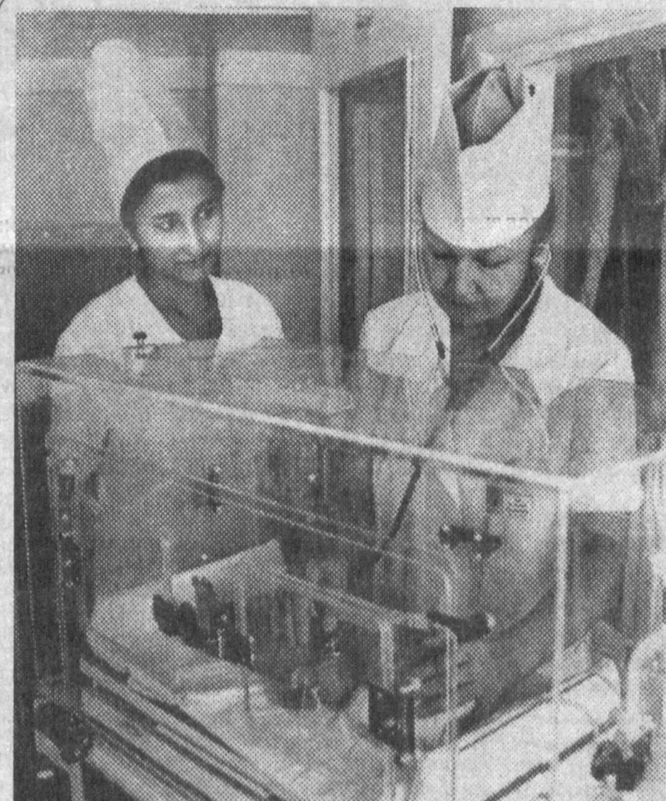

40-модда. ***Ҳар бир инсон малакали тиббий хизматдан фойдаланиш ҳуқуқига эга.***

Матбаа

ТУРЛИ ТИЛЛАРДА, КЎП НУСХАЛАРДА

«Ўзбекистон» нашриёти директори Шомуҳиддин МАНСУРОВ билан суҳбатимиз Асосий Қонунимизни чоп этиш билан боғлиқ ишлар хусусида бўлди.

— Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси қабул қилингандан буён ўтган вақт мобайнида «Ўзбекистон» нашриётида уни оммалаштириш борасида бир қанча адабиётлар, ўқув қўлланмалари нашрдан чиқарилди. Аввало Конституция матни ўзбек, рус, инглиз, немис ва француз тилларида бир неча бор чоп этилди. Унинг совға (нусха)лари ҳам алоҳида нашр қилинди.

Конституция қабул қилингандан кейин мутахассислар олдида уни ҳаётга татбиқ қилиш вазифаси пайдо бўлди. Шу муносабат билан нашр этилган «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ҳаётга татбиқ қилиш муаммолари» асарида бу борада қилиниши лозим бўлган ишлар аниқ кўрсатилган. Кейинги вақтнинг ўзида нашриёт томонидан «Ўзбекистон Республикаси: фармонлар ва қарорлар» тўпламининг тўрт китоби, Ўзбекистон Республикасининг турли қонунлари, «Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик Кодекси», «Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодекси», «Ўзбекистон Республикасининг солиқ Кодекси» ва «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят - ижроия Кодекси» сингари қўлланмалари ўзбек ва рус тилларида кўп нусхада чоп этилди. Байрам арафасида муаллифлар жамоаси томонидан тайёрланган «Ўзбекистон Конституциясига шарҳ» рисоласи ҳам китобхонлар қўлига етиб борди. Унда Конституциянинг ҳар бир моддаси содда шаклда шарҳлаб берилган. Унинг ҳар бир бобига ёзилган изоҳларда Конституцион тузум, давлат тузилишининг умумий тамойиллари, инсон ва фуқаро ҳуқуқ масалалари ёритилган. Шарҳни тайёрлашда қонун ҳужжатларидан, Президент фармонларидан, ҳукумат қарорларидан фойдаланилган ва Конституциянинг айрим қоидалари конкретлаштирилган.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси «Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг Қонуни»ни қабул қилган эди. Ушбу Қонун ҳам ўзбек, инглиз ва рус тилларида чоп этилиб, ўқувчилар эътиборига ҳавола қилинди. Ҳозирги кунда «Ўзбекистон Республикасининг фуқаролик-процессуал кодекси», «Ўзбекистон Республикасининг Хўжалик-процессуал Кодекси», «Ўзбекистон Республикасининг Давлат тили тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Қонунига шарҳлар» ҳам икки тилда нашрга тайёрланмоқда.

— Ҳозирги пайтда ҳуқуқий тарбия долзарб масалалардан бирига айланди...

— Модомики, ҳуқуқий давлат барпо этаётган эканмиз, унинг фуқаролари ҳуқуқий жиҳатдан билимдон, ўз ҳуқуқ ва бурчларини биладиган бўлиб тарбия топмоқлари лозим. Бунинг учун эса фуқаролар орасида ҳуқуқий таълимни кенг ва малакали йўлга қўймоқ керак. Республика Олий Мажлисининг раиси Эркин Халилов қаламига мансуб «Ижтимоий турмушда ҳуқуқий онгнинг ўрни» рисоласи ушбу масалаларга бағишланган. Ўзбек ва рус тилларида чоп этилган мазкур рисолада ҳуқуқий давлат ва адолатли фуқаролар жамияти қуришнинг долзарб муаммоларидан бири — фуқароларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий фаоллигини ошириш масалалари ёритилган.

Шунингдек, нашриёт «Истиқлолнома» туркумидан китоблар чоп этишни бошлади. Бу туркумда ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маънавий ҳаётимизнинг турли масалалари таҳлилига бағишланган, пухта мақолалар тўплаб эълон қилинади. Ҳозирги кунда шундай тўпламлардан иккитаси — «Мустақиллик — бу ҳуқуқ» ҳамда «Ҳуқуқий демократик ислоҳотлар» рисоласи чоп этилди.

Яна бир нашр ҳақида гапириб ўтмоқни лозим деб ўйлайман. Бу олий ўқув юртлари талабаларига мўлжалланган «Инсон ҳуқуқлари» дарслигидир. Маълумки, Инсон ва унинг ҳуқуқлари, эркинлиги ҳозирги замоннинг энг муҳим масалаларидан бири бўлиб қолмоқда. Бизнинг халқимиз тоталитар сиёсий тузум ҳукмронлик қилган узоқ йиллар давомида инсон ҳуқуқларига доир халқаро миқёсда қабул қилинган муҳим ҳужжатлар: «Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон Декларацияси», «Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисида Халқаро Пакт», турли Шартномалар ва битимлардан хабарсиз қолиб келди. Мустақиллик йилларида қисқа давр ичида инсон ҳуқуқлари масалалари билан шуғулланувчи институтлар — Олий Мажлиснинг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий марказ, Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги тузилди, кўплаб қонун ҳужжатлари қабул қилинди. Буларни аҳолига, айниқса, ёшларга етказишда мазкур «Инсон ҳуқуқлари» дарслиги катта аҳамият касб этади.

— Бизга маълумки, жаҳон амалиётида оила масаласи илк бор Ўзбекистон Республикаси Конституциясида алоҳида боб сифатида ажратилган. Унда оила жамиятнинг асосий бўғини эканлиги ва у жамият ҳамда давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эгалиги қайд этилган. Ушбу мавзуда чоп этилган адабиётлар ҳақида тўхталиб ўтсангиз?..

— Байрам арафасида Ф. Отахўжаевнинг айнан никоҳ ва оила масалаларига бағишланган «Никоҳ ва унинг ҳуқуқий тартибга солиниши» асари кенг китобхонлар оммасига туҳфа сифатида тақдим этилди. Унда эр-хотиннинг бир-бирига нисбатан ҳуқуқ ва бурчлари, ота-онанинг фарзанд олдидаги, фарзандларнинг ота-оналар олдидаги бурчлари, фарзанд тарбияси ҳақида фикр юритилган. Бу муаммолар янги конституция ва қонунларга мувофиқ тарзда ёритиб берилган.

Хабарингиз бор, яқиндагина АҚШнинг машҳур жамоат арбоби Ҳиллари Клинтон хоним мамлакатимизга ташриф буюриб, диёримиз ҳақида анча илиқ фикрларни айтиб кетди. Ушбу ташриф муносабати билан нашриётимизда АҚШ Президентининг рафиқасининг «Бир болага етти маҳалла: ота-она» китоби аксари ўзбек тилида босмадан чиқарилди. «Давлат — она ва бола тўғрисидаги ғамхўрлик қилиш дастури орқали ишбилармон доиралар — зарур шароитларни яратиш орқали; суғурта компаниялари — ҳамма учун осон бўлган суғурта таклиф қилиш орқали она ва бола ҳаёти ишонарли даражада ҳимояланиши учун барча чораларни кўришлари лозим», — дейилади китобга ёзилган сўз бошида. Буларда АҚШда фарзанд тарбиясига ёндошиш биздаги ёндашув билан ҳамоҳанглиги маълум бўлади.

Юқорида санаб ўтилган нашрлар Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида баён этилган қоидаларни шарҳлаш ва оммалаштиришга маълум даражада хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

Маъмура РЎЗИЕВА суҳбатлашди.

2-трамвайга ўтириб, «Олой» бозори бекати томон кетдик. Манзилга етгач, трамвайдан тушдик. Мева-чева расталари томон бораётиб умр йўлдошим: «Вой, дадаси, сумкам трамвайда қолиб кетибдику», — деб қолди. Таксига ўтириб трамвайнинг орқасидан қувайлик десак ёнимизда пул йўқ. Бунинг устига бирдан хотинимнинг мазаси қочиб қолди. Сув-пув ичириб у билан овора бўлгунча трамвай борар жойига етиб бўлди. Уни на номерини биламиз, на ҳайдовчисини. Ўтган-кетган 2 трамвайни пойлаб сўраб-суриштириш бефойда. Хуллас тақдирга тан бериб уйга қайтдик. Кеч кириб тонг отди. Сумка ва унинг ичидаги ҳамёндан бутунлай умидимиз узилди.

Эрталаб туриб ишга кетдим. Кечқурун уйга қайтсам хотиним хурсанд, очиқ чеҳра билан кутиб олди.

— Вой барака топсин, ҳайдовчи бечора ўзи қидириб топиб келибди уйимизни. «Кеча мана бу сумкангизни трамвайда қолдириб кетган экансиз, паспортингиздан яшаш жойингизни билиб олдим. Омонатингизни санаб олинг», дея олдимга ҳамённи қўйди. Санасам ҳаммаси тўғри. Ҳатто қўлига берган суюнчи пулини ҳам олмасдан жўнаворди барака топкур, — деб қолди.

— Исми, фамилиясини сўраб билдингми?

Хотиним ўйга толди.

— Эсим қурсин сўраб олмабман. Ўзи ҳам камтаргина йигит экан, айтмасдан кетди.

Эртасига ҳайдовчига миннатдорчилик билдириш учун у ишлаётган 1-трамвай саройига йўл олдим. Сарой директори Эргаш Алимов билан учрашиб бор гапни айтдим. У киши мийиғида кулиб: «Бунақа воқеалар бизда тез-тез содир бўлиб туради. Энди сизга қайси бир ҳайдовчини кўрсатаман. Келинг яхшиси уни сўраб-суриштиргунча саройимизнинг иши билан танишиб қўя қолинг», деди. Бизга ҳам шу таклиф маъқул келиб ўртамизда суҳбат бошланди.

Транспорт

АҲИЛЛИК БОР ЖОЙДА

— Корхонага ишга келганимга ҳали 1 йил бўлгани йўқ. Очиғи илгарилари ҳам кўп жамоаларда ишлаганман. Лекин бунақа «аҳил оила»ни кўрганим йўқ. Айниқса, ҳайдовчилар ишидан миннатдорман. Кўрсаткичлар бўйича шаҳримиздаги электр транспорти корхоналари орасида биринчи ўринни эгаллаб келяпмиз, — дейди директор бизга.

Ҳар тонг йўловчилар хизматига режадаги 80 ўрнига 92 та вагон чиқаряпмиз. Бу трамвайлар 1, 2, 5, 10, 16, 24, 26, 27-йўналишда бир маромда ҳаракат қилиб, 12 минг 400 чақирим ўрнига салкам 13 минг чақирим йўл босмоқда. Ёки жами вагонларнинг ишлаш соати 887 дан 1122 соатга кўтарилди.

Ҳайдовчилар билан шартнома асосида ишлаш усулини қўлладик. Янги шартнома бўйича ишлаяпмиз. 165 та ҳайдовчидан аксарият кўпчилиги зиммасига олган мажбуриятини бажармоқда. Ҳайдовчиларимиз ойига 3 миллион 200 минг ўрнига 4 миллион сўмга яқин топширмоқдалар. Патта сотувчилар ҳам ҳамиша эътиборимизда. Қисқа муддат ичида уларнинг сони 26 тадан 96 тага кўтарилди.

— Ҳозир кўпчилик саройларда қишки тайёргарлик ишлари ниҳоясига етмоқда. Сизларда бу масалада қандай тадбирлар амалга оширилаяпти?

— Барча хизмат бинолари таъмирланди, транспорт ҳаракати билан боғлиқ участкалар бирма-бир кўздан кечирилиб зарур жиҳозлар ўрнатилди. Вагонларнинг ҳаммаси техник кўрикдан ўтказилди. Синган ойналар янгиланди, ночор ўриндиқлар қайта созланди. Иссиқлик қувурлари қиш мавсумига мослаб шайланди. Таъмирлаш учун зарур бўлган ускуналарни ғамлаб олдик. Ҳайдовчиларнинг қишга трамвайларни хавфсиз бошқариш юзасидан тайёргарлиги синаб кўрилди. Хуллас, бу борада етарли тадбирларни амалга оширдик.

— Ҳар бир корхонанинг ўз илғорлари бўлади.

— Бизда ҳам бундайлар кўп. Масалан, Саид Файзиев етакчилигидаги Образцов — Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси орасида меҳнат қилувчи 2-трамвай ораси йўналишида пешқадамлар сони ортиб бормоқда. Йўналиш ҳайдовчилари режадан ташқари 53 минг сўм топширдилар. 1702 рақамли вагон ҳайдовчиси ва чипта сотувчиси Зокир ва Ольга Турғунбоевлар бу борада ибрат кўрсатишди. Уларнинг издошлари 1703 вагоннинг бошқарувчилари Анатолий ва Светлана Недозреловлар, Валерий Пересипкин, Валентина Зайцова кабилар ҳаракат мунтазамлигини бир маромда сақлашга эришишаяпти. Шунингдек, Самарқанд автостанцияси — Жанубий темир йўл вокзали орасида йўловчилар манзилини яқин қилаётган Баҳром Қурбонов бошлиқ 7 та вагоннинг барча ҳайдовчи ва чипта сотувчилари ўз зиммаларига олган шартномаларини ортиғи билан адо этиб келишаяпти.

Айниқса, Наби Мухрибжонов, Исмоил Мамажоновлар бир ойда 61. 428 минг сўм топшириб муваффақиятга ўзларининг муносиб улушларини қўшишмоқда. Бир вақтлар қолоқ ҳисобланган 26 ва 27-йўналиш ҳайдовчилари ҳам юқоридаги ҳамкасбларидан ўрнак олиб, ой сайин тушум пулини кўпайтиришмоқда. Албатта бу ютуқларни қўлга киритишда Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш транспорт корхоналари давлат уюшмаси раҳбарларининг самимий ёрдамлари ҳақида, шунингдек, 2-трамвай саройининг Шура Билиева, Вика Каминская каби фидойиларнинг фойдали маслаҳатларини ҳам унутиб бўлмайди. Айниқса, кечани кеча, кундузни кундуз демай, ноёб эҳтиёт қисмларнинг тақчиллигига қарамай, таъмирлаш самарадорлигини ошираётган уста созловчиларимизнинг меҳнатлари ҳам таҳсинга лойиқдир.

— Келажак режалар ҳақида ҳам гаплашсак.

— Йўловчиларга хизмат кўрсатиш сифати ва маданиятини ошириш мақсадида янги трамвай йўналишларини очишни режалаштириб қўйганмиз. Саройнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаган ҳолда Вокзал — Чилонзор Оқтепаси, Ишчилар шаҳарчаси — Чкалов самолётсозлари орасида янги трамвай йўналишларини ҳамшаҳарларимизга совға қилиш ниятидамиз. Режаларимизни амалга ошириш учун камида бизга яна 20 та трамвай ҳаракати таркибини тўлдириш керак. Шунда саройимизнинг бир ойлик даромади 5 миллион сўмга ортади.

Маҳмуд ОРИПОВ.

Қурилиш майдонларида

ЭСКИ МАҲАЛЛАДОШЛАР — ЯНГИ ДАҲАДА

Юнусобод тумани йил сайин кўркамлашиб бормоқда. Бу ерда кўплаб туроржой ва маданий-маиший бинолар қад кўтармоқда. Бунинг исботи сифатида шу йил ўрталарида туманнинг 2-мавзеида фойдаланишга топширилган 76 оилага мўлжалланган турар жой биносини, «Ўзбекистон Мустақиллиги» ва Ғуломмаҳмуд Абдуллаев номли маҳаллалар гузарларини келтириш мумкин. Агар янги бино Амир Темур кўчасига файз киритиб, унинг ҳуснига ҳусн қўшган бўлса, кўркам гузарлар эса маҳаллаларни обод этиб, обрў-эътиборини оширди.

Туманда бу йил ҳам бунёдкорлик ишлари бир зум тўхтамаяпти. Қурилишлар режали олиб борилмоқда, янгидан-янги лойиҳалар пайдо бўлмоқда.

Бугунги кунда «Дўстлик» меҳмонхонаси рўпарасида, яъни Алишер Навоий ва Амир Темур кўчалари муюлишида тикланаётган янги бино анча бўй кўрсатиб қолди. Биз ушбу мажмуада бўлиб, унинг бунёдкорлари билан учрашганимизда бу янги қурилиш келажакда беш юлдузли меҳмонхона бўлишини айтишди. Албатта айниқса чет эллик меҳмонлар гавжум бўладиган ушбу ҳудуд кўриниши ҳам ўзига хос бўлиши, унинг атрофи гўзал хиёбонлар билан бурканиши ўз-ўзидан маълум. Шу ерга яқин бўлган республика Миллий банки биносида эса айни дамларда пардозлаш ишлари қизғин бормоқда. «Олой» бозорининг олд томон қисмида ободонлаштириш юмушлари ниҳоясига етмоқда. Ушбу ҳудудда ишлаётган метросозлар шу кунларда бозор номи билан аталадиган бекатни безакдан чиқаришмоқда.

Бугун Юнусободнинг Тошкент туманига туташ Хасанбой даҳаси ҳам катта қурилиш майдонига айланган. Бу ерлар бундан бир неча йил муқаддам Хасанбой қишлоғига қарашли эди. Аҳолининг турар жойларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олиб ушбу қишлоқ ерларининг бир қисми шаҳар ихтиёрига ўтказилди. Ўшандан бошлаб даҳада қурилиш ишлари жадал тус олди. Ҳозир бу ерда кўпроқ шахсий уйлар қад кўтаряпти. Келажакда йўл чеккаларида кўп қаватли бинолар ҳам тикланиши мўлжалланмоқда. Биз шахсий уй эгалари билан суҳбатлашдик. Уларга яратиб берилган шароитлар билан қизиқдик.

— Оиламизга 8 сўтих ер ўлчаб берилганида қандай қилиб иморатни тиклаймиз деган ташвишда эдик, — дейди бизга Турғун Ғофуров. — Чунки шаҳарнинг энг чеккаси бўлган бу жойга марказдан қурилиш материалларини ташиб келтиришнинг ўзи бўлмасди. Шу яқин атрофда қурилиш учун зарур бўлган барча материаллар билан савдо қилувчи 3—4 бозорчанинг ташкил этилиши айни муддао бўлди, айниқса «Хасанбой» қурилиш материаллари бозори ҳозирда ҳаммага маълум ва машҳур бўлиб кетди. Бу жойдан фақат биз эмас, хатто шаҳарликлар ҳам ўзларига керакли буюмларни олиб кетишаяпти. Яратилган шундай қулайлик туфайли иморатларимиз қисқа муддатда кўкка бўй чўзиб қолди.

Амир Темур кўчаси бўйлаб бораётиб «Шаҳристон» бекатида қад кўтарган кўп қаватли иккита бинога кўзимиз тушди. Бизда яқиндагина пастак иморатлар билан гавжум бўлган бу майдон қачон «қиёфасини» ўзгартиришга улгурибди экан деган савол пайдо бўлди. Суриштириб билсак бузиш-тиклаш ишлари бошланганига ҳали кўп вақт бўлмабди. Ер эгаларига қулай жойлардан уй-жойлар ажратилибди. Ҳозир ушбу мавзеда қурилаётган кўп қаватли бинолардан бири шу ерлик истиқоматчилар учун бунёд этилаётган экан. Орадан бир неча ой ўтиб эски маҳалладошлар янги бинода ҳовли тўйларини ўтказишлари мумкин.

Ҳозир бўлажак янги микрорайонда йирик ҳажмли уйсозлик комбинатининг 3-конвейерли қурилиш бошқармаси бунёдкорлари тиклаш ишларини олиб боришяпти.

— Биз биринчи навбатда умумий ҳажми 140 оилага мўлжалланган 3 та бинони келгуси йилнинг биринчи чорагида фойдаланишга топширамиз, — дейди бизга участка бошлиғи В.Ким. — Қурувчиларимиз ушбу даҳада ғишт ва панел қурилмасидан беш қаватли экспериментал уйларни бунёд этишаяпти. Унинг лойиҳаси «Тошлойиҳа» институтининг мутахассислари томонидан тайёрланган. Лойиҳа бўйича уйларнинг олд томонига ишлатиладиган оқ ғиштлар Олмалиқдан келтирилмоқда. Ички деворларни тиклашда фойдаланиладиган қизил ғиштлар эса Тошкент вилоятининг Майский қишлоғидан олиб келинаяпти.

Даҳада яна иккинчи навбатда қад кўтарадиган 6 та ҳар бири 72 оилага мўлжалланган ва 4 та 90 хонадонли 9 қаватли уйларда ер ости ишлари бажарилмоқда. Булардан ташқари 20 ва 30 оилага мўлжалланган 2 та беш қаватли экспериментал уйлар қурилади.

Орадан маълум муддат ўтади. Юнусободда яна бир даҳа қад кўтаради.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: янги даҳа қурилишидан лавҳалар.

Рашид Галиев олган суратлар.

Ҳамшаҳарларимиз

КАСБИ — ЗИЁ УЛАШИШ

Орамизда шундай инсонлар борки, улар ўз меҳнатлари, ғайрату шижоатларини эзгуликка бахшида этадилар. «Китоб савдоси» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида 42 йилдан буён меҳнат қилаётган Эргаш Ризаев ҳам мана шундай инсонлардан.

Юнусободдаги 12-мактабни тамомлаган Эргаш Ризаев адабиётларга бўлган қизиқиши туфайли китоб савдоси ходими касбини танлади. Четдан қараган киши китоб савдоси ходими касбини жуда жўн, деб ҳисоблаши мумкин. Бироқ бу касбнинг ҳам қийинчиликлари ва ўзига яраша ташвишлари бор.

Шаҳардаги 1-китоб магазинининг ишчиси сифатида меҳнат фаолиятини бошлаган Эргаш дастлабки кунларданоқ масъулиятни ҳис этди. Баҳриниса Ғуломова, Мурод Иброҳимов, Жўра Маҳкамов, Мухтор Усмонов сингари устозлардан касбининг барча сир-асрорларини ўрганди. Уларнинг ўгитига қулоқ тутди. Устозлар маслаҳати билан Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти филология факультетининг кечки бўлимида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимини ошириб борди.

1961 йилда Тошкент шаҳрида ихтисослашган техника адабиётлари дўкони очилди. Китоб савдосида яхшигина тажриба орттирган Эргаш Ризаев мазкур дўконга директор этиб тайинланди. 1993—1995 йилларда ҳозирги Санкт-Петербургдаги маданият институтининг китобшунослик факультетида билим доирасини кенгайтириб, малака оширди.

Эргаш Ризаев китоб савдоси идораси савдо бўлимининг мудири, кейинчалик директор ўринбосари, Республика китоб базасининг директори ҳамда Тошкент шаҳар китоб савдоси бошқармаси директори вазифасида фаолият кўрсатиб, ишчан ва ташаббускор раҳбар сифатида ходимлар меҳри ва ишончини қозонишга муяссар бўлди. У Сергели, Мирзо Улуғбек туманларида ва Қорақамиш мавзесидаги китоб дўконларининг очилишига бевосита бош-қош бўлиб, халқимизнинг зиё чашмаларидан баҳраманд бўлишига муносиб улушини қўшди.

Эргаш Ризаев 1971—1991 йиллар мобайнида Тошкент матбаа техникумида ўқитувчи бўлиб ишлади. Китоб товаршунослигига оид курс ва диплом ишлари бўйича талабаларга ўз маслаҳатларини бериб, йўл-йўриқ кўрсатди. Қанчадан-қанча илм толиблари мураббий сабоқларидан баҳраманд бўлдилар. Унинг қўлида таълим олган талабалар ҳозирги кунда юртимизнинг турли бурчакларида хизмат қилмоқдалар.

Ҳадемай 60 ёшни қаршилаш арафасида турган Эргаш Ризаев ўзи истиқомат қилаётган Ғайратий маҳалласида ҳам обрў-эътиборга эга. У айни кунларда маҳалла қўмитаси фаоллар кенгашининг аъзоси ҳамда маҳалла тафтиш ҳайъатининг раиси вазифаларини адо этиб, маҳаллада осойишталик, меҳр-оқибат ришталарини мустаҳкамлашда ибратли ишларни амалга оширмоқда.

Наргиза ПИРНАЗАРОВА.

Дийлашув

«ЭР ТУРКИЙНИНГ БЕШИГИ»

ёзувчи Тоҳир Малик билан суҳбат

Маълумки, яқинда Ўзбекистон — Қозоғистон дўстлик жамияти тузилиб, иш бошлади. Жамиятнинг вазифаси бир-бирига қондош-қардош халқларнинг дўстлигини яна ҳам мустаҳкамлаб, уни янги кўламларини кашф этишдан иборатдир.

Шу муносабат билан «Қозоқ эли» газетасининг Тошкентдаги махсус мухбири таниқли адиб Тоҳир Малик билан учрашиб унга бир нечта саволлар билан мурожаат қилди.

— Тоҳир оға, Ўзбекистон Президенти улкан муҳаббат билан «Туркистон — умумий уйимиз» деб атаган табаррук тупроқдаги халқларнинг ҳозирги кунда асосий фарз иши нимадан иборат деб ўйлайсиз?

— Ўзбекми, қозоқми, қирғизми — қайси миллат вакили эканлигидан қатъи назар, шу тупроқда яшайдиган одамлар ўзларининг бир ота-она фарзанди эканлигини теран англаши керак. Яна унутмаслигимиз керакки, бизлар яшайдиган бу муқаддас замин — жаннатнинг бир бўлаги. Оққушнинг бир «айби» — сулувлиги бўлса. Туркистон тупроғининг бир «айби» — серунум ер эканлигида. Сулув қизнинг хушторлари кўп бўлгани каби, серунум тупроқнинг ҳам талабгорлари кўп бўлар экан. Истило қилиш, забт этишнинг энг қулай усули — шу ҳудудда яшовчи халқлар орасида низо қўзғаб, бир-бирига қарши қўйиш. Шундай қилиб ўз ҳукмини ўтказишни ўйлайди, улар.

1918—1924 йиллар орасида Ўрта Осиё бешга ажратиб юборилди. Шу йўл билан миллий сиёсат ўрнатилгандай бўлди. Аслида бу — бизнинг халқларимизнинг бўлиниб кетиши эди. Москванинг тазйиқи билан чегаралар ҳам чизилди. Орадан етмиш йиллар ўтгандан кейин ҳам ўша чегаралар ичида яшаб келаяпмиз. Замбарак тўплар ўқи билан ўрнатилган чегара чизиқлари энди юракларга кўчмаслиги керак. Атрофимизга, ён-теваракка қарайлик: дунё мамлакатлари бирикаётганда, биз нима учун бирикмаслигимиз керак экан?

— Тоҳир оға, халқларимизни бир-бирига ола қилиб кўрсатишни истовчилар ҳозир ҳам йўқ эмас...

— Энди мен айтай. Овули аралаш, қўйлари қўрадош бўлган ўзбек билан қозоқнинг жон қиймас дўстлиги — фахр-ифтихор! Яна бир гап, бу икки халқ шунчалар меҳрибон, одамий халқлар бўлмаса эди — энг оғир йилларда бошига фалокат тушган халқларнинг фарзандларини бағрига олармиди? Қудрати кучли Тангри таоло ўз бандаларини бирлашувга чақиради. Қозоқнинг боласи ҳам, ўзбекнинг боласи ҳам туғилганда қулоғига бир хил азон айтилади. Яшаб, умрини якунлаганида бир хил жаноза ўқилади. Шундай экан, азон билан жаноза ўртасидаги қисқа умримизда нима учун бўлиниб яшашимиз керак? Бўлинганлар бўрига ем бўлмайдими ахир?

— Бизлар — туркий деб аталувчи улкан бир чинорнинг бутоқларимиз. Шу сабабдан ҳам бирликка интилиб яшашимиз шубҳасиз. Қозоқларда «оғзибирлик» деган кароматли сўз бор. Оғзибирликнинг маъноси — иш бирлиги, мақсад бирлиги деган эмасми?

— Сиз тўғри айтдингиз, бизнинг дўстлигимизни жон-жигарлигимизни кўролмайдиганлар, аҳиллигимиздан хавфсирайдиганлар оз эмас. Шу сабабдан ҳам, бизга гоҳ сиёсий жиҳатдан тўсиқлар ясамоқчи бўладилар. Бундайлар топилиб туради. Улуғ бобомиз Жамбул Жабаевнинг 150 йиллик маърака тўйида Ўзбекистон делегацияси ҳам қатнашди. Жамбул таваллудига бағишланган тантанали кечада Ўзбекистон делегациясининг раҳбари, Республикамиз Президенти И.А.Каримов: «Дунёда қозоқнинг ўзбекдан, ўзбекнинг қозоқдан яқин дўсти йўқ, бўлмайди ҳам», — деди. Бу сўзлар шунчаки айтилган сўзлар эмас. Чиндан ҳам юртбошиларимиз И.А.Каримов, Н.А.Назарбоев, А.А.Акаевлар халқларимиз дўстлик алоқаларини тағин ҳам мустаҳкамлаш учун жуда катта ишларни амалга оширмоқдалар. Энди, биз халқ зиёлилари, ҳар бир қозоқ, ҳар бир ўзбек, ҳар бир қирғиз, ҳар бир туркман ана шу дўстликни ардоқлаб, аҳил-иноқликни мустаҳкамламоғимиз керак. Биз шундагина тенг ва эркин-озод халқлар бўлиб яшаб қоламиз.

— Нотекис майдонда от ҳам суринади. Шунга ўхшаб, тарихда минг бор сурилиб, минг бор тирилиб, шу кунларга етиб келган туркий халқларни бутунлай уйғонди, деб айта оласизми?

— Ростини айтайлик, туркий халқлар тарихи энг қадимги тарих, бу халқлар — минг йиллар наридан келаётган улуғ халқлар. Буларнинг бошидан турли воқеалар кечгани ҳам рост. Туркий халқлар маънавияти — ўта бой, ўта юксак маънавият. Ана энди сизнинг саволингизга: «Туркий халқлар иқтисодий, илмий-техникавий имкониятлар борасида ҳали уйғонганлари йўқ» — десам, жавобим ғалати эшитилмас. Мустақилликка эга бўлганимиз, эгамен давлатлар бўлиб, жаҳонга юзланаётганимиз — уйғонишимизнинг бошланиши деб ўйлайман.

1922 йилда таниқли шоир Мағжон Жумабоев оғамиз:

Туркистон — икки
дунё эшигидир.
Туркистон — эр
туркийнинг бешигидир.
Туркистонда
туғилишдай энг ажиб бахт
Туркийларга Тангри
берган насибидир. —

деган мадҳияга лойиқ сўзларни бекорга айтмаган эди. Жадидлар, Мағжон каби тафаккур эгалари Туркистон халқларини ғафлат уйқусидан уйғотмоқчи бўлганларида, уларнинг қўлларига буров тушди, қатл қилинди, йўқотилдилар. Шундан бери «ёпиқлик қозон ёпиқлик» ҳолда келаётган эди. Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримов «Туркистон — умумий уйимиз» деган ҳаётбахш ғояни ўртага ташлаб, ўша мутафаккир оғаларимиз бошлаган улуғ ишга янги шиддат бағишлади.

Бу ғоя ўртага чиққач, ўлганларимиз тирилгандай, ўчганларимиз қайтадан ёнгандай илҳомга тўлдик, бирмунча ишларни амалга ошира бошладик. Лекин зиёли қавми умумий гаплардан нарига ўтмай юрибди. Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом Ҳадисларида: «Олимнинг бузилиши — оламнинг бузилиши» деган сўз бор. Шундан келиб чиқиб айтадиган бўлсак, зиёлиларнинг уйғониши — халқларнинг уйғониши деган гап.

— Туркистон Республикаларининг ҳар бирида ўз мафкураси бўлиши керакми, ёки ягона Туркистон мафкураси бўлгани яхшими — Сиз нима дейсиз?

— Ҳар бир республика мустақиллик байроғини ҳилпиратиб Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлиб киргандан кейин, балки, сиёсий томондан ҳар бирининг ўз мафкураси бўлгани дуруст бўлса керак. Бироқ бу ҳол халқларимизни маънавий жиҳатдан бир-биридан узоқлаштирмаслиги зарур. Тошкент вилояти билан Чимкент вилояти чегарасида ер остидан чиқиб ётган минерал сув бор. Қизиғи шуки, бу шифобахш сувни қозоқлар «Сариоғочнинг минерал суви» деб ардоқласа, ўзбекистонликлар шу сувни «Тошкентсуви» дейдилар. Аслида, «Сариоғоч суви» ҳам, бари бир сув. Мафкурани бўлиб ташлаш ҳам шунга ўхшаш гап. Бошқача айтганда, ота-боболаримиз яратган ҳаммамизга ўтроқ мафкурани худди Жайҳун ва Сайҳундай битта денгизга қўйишимиз керак. Мана шу икки она дарё қанча замонлардан бери шу заминдаги халқларнинг бошини қўшиб, бириктириб келади. Оролга жон бағишловчилар ҳам мана шу икки дарё. Эндиги бўлинишлар — бир азим дарёнинг сувини бўлиб-бўлиб, қуритиб олгандай гап...

Тили ва дили, урф-одатлари бир бўлган халқларнинг — қиз олишиб-қиз беришиб юрган халқларнинг мафкураси нега айри-айри бўлар экан? Қозоқ билан ўзбекнинг мафкураси алоҳида-алоҳида, бири-бирига тўғри келмайди деган гап ҳеч ақлимга сиғмайди менинг. Алматилик Қаловбек Турсунқулов деган оғам тўйига айтса-ю, мен унга: «Йўқ, боролмайман! Негаки, сизларнинг мафкурангиз бошқа» деб «сайраб» турсам, бундан ортиқ аҳмоқлик бўладими?

Демоқчиманки, қадимий дўстлик анъаналаримизга асло чанг қўнмаслиги керак, демак, сиз эслатган ўша «сиз-биз» ҳам жуда керак. «Сиз» сўзимиз «сен»га айланмасин. Қайси бир йили Қозоғистондан бир гуруҳ қаламкашлар бизга келишди. Улар билан бирга Тошкент вилоятининг Қуйи Чирчиқ туманига бордик. Мана шу ерда мен ўзаро сийлашув, ҳурмат-иззатнинг юксак намунасини кўрдим. Шу ерда яшовчи бир қозоқ қариясининг сўзи ҳеч ёдимдан чиқмайди. «Қароқларим, сутдан сувни айириб бўладими, — деди у. — Бизлар, оддий халқлар, бир-биримиз билан тотув яшаймиз. Сурнай-карнай чертилган тўйда қозоқлар келмагунча ўзбекларнинг палови тортилмайди. Ол, ўзбеклар келмагунча қозоқлар эт тортмайдилар. Такрорлаб айтайлик, бизлар, оддий халқлар, бир-биримиз билан ўта тотувмиз». Чолнинг айтганлари чин ҳақиқат эди.

Ўзбеклар фарзандига туғилганиданоқ «сизлаб» гапиришни ўргатади. Ота-онани «сенсираган» фарзандни бизда ёқтирмайдилар. «Сиз» сўзининг ортида элга, тилга, инсонга бўлган ҳурмат ётади, деб тушунаман. «Сен» сўзи эса зўрликни, одобсизликни кўпроқ ифода қилиши мумкин.

Бизлар — бир отанинг болаларимиз.

Қозоқнинг Аҳат Жаҳонбоев деган кучли қаламкаши бор. У — менинг дўстим, яна оғам. Тошкентга бир келганида машинада ётган сумкаларимизни ўғри уриб кетибди. «Ҳеч бўлмаса, Тоҳир, сенинг сумкангни ташлаб кетмайдими-я», — деди Аҳат оға кулимсираб. Шунда мен: «Э, кўка, кўрмайсизми, бу ўғрилар ҳам бизни ажратгиси келмайди» — дедим.

— Тоҳир оға, кейинги йилларда «Шайтанат» деган китобингиз ўқувчилар орасида жуда машҳур бўлиб кетди. Уни қачон ёза бошлаган эдингиз?

— 1984 йилда.

— Кейинчалик қўшилган, қайта ишланган воқеалар чизиғи бўлдими?

— Китобдаги Фарғона воқеалари кейинчалик қўшилди.

— Қаҳрамонларингиз ҳаётда борми?

— Китоб қаҳрамонларидан биттаси ҳаётдан олинган, бу тарихчи олим Анвар образи. Мен халқимизнинг севимли шоири Асқар Қосимов сиймосини шу образда жойлаштирдим.

— Қозоқ халқига қандай тилакларингиз бор?

— Қайда юрсангиз ҳам олтин бошларингиз омон бўлсин! Боришкелиш, олиш-бериш ҳеч қачон узилмасин.

Суҳбатдош Маҳкамбой ЎМАР ўғли.

«Ҳурматли таҳририят!
Она шаҳримиз Тошкент қадимдан йирик савдо ва ҳунармандчилик маркази бўлиб, бу ернинг сифатли моллари узоқ-узоқларга чиқариб сотилган ва катта шуҳрат қозонганлигини эшитганмиз.
Илтимос, шу ҳақда маълумот берсангиз.

Умида КАРИМЖОНОВА,
Гулноза СОАТОВА,
Тошкент тижорат техникуми толибалари».

Мозий

КЎҲНА ШОШ БОЗОРЛАРИ

Тошкент қадимдан Марказий Осиёдаги йирик ҳунармандчилик ва савдо-сотиқ марказларидан бири бўлиб келган. 1739 йили Тошкентга юборилган биринчи рус савдо карвонининг бошлиғи Карл Миллернинг ёзишича «Энг катта бозор шаҳарнинг марказий қисмида, у ерни Регистон деб аташади. Бундан кичикроқ бозорлар ҳам бор». 1800 йили Тошкентда бўлган россиялик тоғ-кон муҳандислари Бурнашев ва Поспеловлар: «Шаҳар ўртасида жойлашган бозор кенг майдондан иборат бўлиб, савдогарлар учун молларининг хилига қараб раста ва дўконлар қурилган» деб ёзсалар, 1813 йили Тошкентда бўлган рус элчиси Ф. Назаров эса «шаҳарни турли мамлакатлардан узлуксиз карвонлар келиб-кетадиган йирик савдо пункти» деб таърифлайди.

Тошкент аҳолиси ҳаётида савдо-сотиқ муҳим ўрин эгаллаб келган. Ўлкада узоқ йиллар хизматда бўлган рус амалдорларидан бири генерал А. П. Хорошхин, «Тошкентда савдогарлар жуда кўп, 20-30 сўм пули бўлган (ўша даврда бир қўй 2 сўм 50 тийин турган) киши савдогарчилик қилаверади», — деб ёзган эди ўзининг «Тошкент очерклари»да. Н. А. Тетеревниковнинг маълумотига кўра Тошкентнинг Чорсу бош бозори майдонининг бўйи 400 саржин, эни 100 саржин эди (Бир саржин 2 метр 13 см). Шаҳар ўртасидаги катта бозорда 4500 та дўкон, 42 та карвонсаройда эса 519 та дўкон, ҳар бир сотиладиган моллар учун алоҳида расталари бўлган дўконлар ишлаб турган. Бу дўконларнинг кўпчилиги айни вақтда устахоналик вазифасини ҳам ўтаган. Шаҳардаги бутун бозор муайян моллар сотиладиган алоҳида-алоҳида расталарга бўлинган эди. Маълумотларга кўра 150 та атторлик, 100 та бўз, олача, чит, гулли чит, рўмол ва пўстин сотиладиган дўкон, 100 та этик, махси, ковуш сотиладиган дўкон, 60 та арра, ўроқ, мих, ҳалқа, тақа сотиладиган дўкон, 60 та беқасам, астарли газлама, чачвон сотиладиган дўкон, 50 та сағри кўн ва тери сотиладиган дўкон, 30 та кигиз, арқон, қоп, от ан-жомлари, қамчин, хуржун, тасма сотиладиган дўкон, 30 та эгар сотиладиган дўкон, 20 та заргарлик, 20 та пичоқсозлик, 20 та гилам, палос, шолча сотиладиган 16 та, чит сотиладиган 100 та дўкон, кўн 60 та, гўшт 60 та, темир буюмлар сотиладиган 60 та дўкон бўлган. 1867 йилнинг 17 апрелида шаҳар бозорлари бошқармасининг қарори билан капитан Криштановский раҳбарлигида шаҳар бозор майдони ва дўконлар қурилиши ҳам қайта режалаштирилади. Бунга биноан бозор майдони анча кенгайтирилиб, расталар сони, омборхоналар кўпайтирилди. Бозорда тозаликка риоя қилиш, тартиб-интизом, тош-тарозидан тўғри фойдаланиш, сотувчилардан олинадиган солиқлар устидан назорат кучайтирилди. 1876 йилгача бозорда ишлатилиб келинган маҳаллий тош-тарозилар бекор қилиниб, Россия молия вазирлигининг Туркистондаги саноат, савдо ва божхона бўйича махфий маслаҳатчиси Н. Ф. Петровскийнинг тавсияси билан рус тош-тарози ўлчови жорий этилди.

Тошкентга Афғонистон, Эрон, Ҳиндистон, Хитой, Қашқар ва Кашмир вилоятларидан, Самарқанд, Бухоро, Хива, Қўқон хонликларидан ҳам ҳар йили ўн минглаб карвонларда турли хил истеъмолбоп моллар Тошкент бозорларига олиб келинган. 1874 йил маълумотларига кўра Тошкентга Оренбургдан 6465 туя, 2 арава, Троицкдан 6551 туя, Петропавловскдан 1725 туя, 1 от, Семиполатинскдан 7 туя, 28 арава, Семиреченск областидан 1119 туя, 5 от, 55 арава, хуллас яна бошқа ерлардан 1874 йил давомида 38762 туя, 1473 от, 1422 аравада Тошкентга савдо карвонлари келган.

Ўз навбатида турли зарурий моллар ортилган савдо карвонлари Тошкентдан Оренбург, Троицк, Петропавловск, Семипалатинск, Сирдарё областига, Семиреченск, Қўқон, Бухоро, Қашқарга узлуксиз қатнаб турган. Шундай қилиб Тошкентнинг йиллик савдо обороти товарлар келтирилиши 11.647060 сўмни, товарлар чиқарилиши 6.112500 сўмни ташкил этган. Юқорида келтирилган рақамлардан кўриниб турибдики, Тошкент-Марказий Осиёдаги барча мамлакатлар учун ўзига хос савдо маркази бўлган. Тошкент бозорларига Бухородан шойи ва ип-газлама, заргарлик ва зардўзлик буюмлари, Қўқон, Марғилон ва Ғулжадан кўн, металл буюмлари, газламалар, атлас, шойи-ипак ва ипак буюмлари, Россиядан ип-газлама, чит, шакар, туз, мис ва мис буюмлари, Хитойдан чинни идишлар, гилам ва чой, Эрондан зебзийнат буюмлар, қимматбаҳо тошлар, дори-дармонлар, Ҳиндистондан инглиз моллари дока, сурп, бўёқ (индиго), қора мурч, чит, ипак, сукно, Кашмирдан гилам, шойи кийимликлари келтирилган.

Тошкентни истило қилишда қатнашган рассом В. Верещагиннинг ёзишича: «Мен кўрган Шарқ шаҳарларининг ҳеч бирини кенглиги жиҳатидан тошкентликларнинг бозорига тенглаштириб бўлмайди. Ундаги дўконлар кичкина бўлсада, сон-саноқсиз. Тошкентда дўкондорлик ҳунари билан шуғулланмайдиган бирон-бир кимса бормикан?! Тошкент бозори кўчалар йиғиндисидан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бири қатор расталардан иборат: булар ҳаммаси торгина, кўримсиз, аммо жуда салқин кўчалар; бўйралар кўчанинг у бошидан бу бошигача тортилган бўлиб, бир дўкондан иккинчисига уланган, улар қуёш иссиғидан қайтаради. Ҳамма дўконлар бир-бирига ўхшайди. Ҳафтада уч кун: чоршанба, жума ва якшанба кунлари бозор бўлади. Тушда бозор роса қизийди, савдо ишлари жонланади, одам жуда тиқилинч бўлиб кетади, кўчаларда эшак ва туяларнинг кўплигидан юриш қийинлашади. Умуман савдо масаласида Тошкентнинг рақиби йўқ. У Марказий Осиёнинг асосий савдо йўли устида жойлашган бўлиб, Бухоро ва Қўқондан Россияга ва аксинча келадиган карвонлар тўхтаб ўтадиган шаҳарлар».

XIX асрда яшаган тошкентлик муаррих Муҳаммад Солиҳ шаҳарнинг Регистон майдонидаги асосий савдо марказини таърифлаб: «Бозорнинг дўкон-расталари Чорсудаги қандолатпазлик дўконигача давом этади. Рамазон ойида бу ерда кечаси ҳам бозор бўлади, халқ савдо-сотиқ, ҳар хил ўйин-кулгу қилади», — деб ёзади.

Тошкентнинг сергавжум бозорлари, мўл-кўл сифатли маҳсулотлари қадим-қадимдан сайёҳларнинг диққатини доимо ўзига тортиб келган.

Юқорида келтирилган мисол ва рақамлар ўтмишда Тошкент бозорларида савдо-сотиқнинг ривожланганлигини кўрсатиб турибди.

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, мамлакатимизда ички бозорларни кенгайтириш, уларда савдони ривожлантириш учун кенг имкониятлар яратилмоқда. Тошкент шаҳри ва барча вилоятлардаги бозорлар қайта таъмирланмоқда, уларда савдо расталари ва дўконлари кўпайтирилмоқда, истеъмол бозори янги моллар билан тўлдирилмоқда. Бугунги кунда Тошкентдаги Отчопар бозори Марказий Осиё давлатлари орасида энг йирик савдо марказларидан бирига айланмоқда. Бу ерга турли давлатлар ва вилоятлардан келган сотувчию харидорлар эркин ва қулай иш юритишлари учун кенг имкониятлар яратилган. Тошкентнинг Чорсу, Олой, Миробод, Паркент, Фарҳод, Қўйлиқ, Юнусобод бозорларининг қайта қурилган услуби ва гўзаллиги, ундаги ширин-шакар мевалар, зебзийнат буюмлари, кундалик турмуш эҳтиёжлари, рўзғор учун зарур бўлган нарсаларнинг мўл-кўллиги, ҳар бир харидорни айниқса, ажнабий сайёҳларни «Қайси бирини харид қилсам экан», — деб шошириб қўйиши турган гап.

Гулсара ОСТОНОВА,
тарих фанлари номзоди, доцент,
Рашид БОЙТУЛЛАЕВ.

Таълим

ФАН ОЛИМПИАДАЛАРИ

Тошкент шаҳри мактабларида фан олимпиадалари ўтказилмоқда. Маълумки, ўқувчилар ўртасида бўладиган фан олимпиадалари тўрт босқичда ўтказилади. Биринчи босқичда мактаб ғолиблари аниқланади, иккинчи босқичда туман, учинчи босқич шаҳар, вилоятлар ғолиблари ва ниҳоят тўртинчи босқичда республика ғолиблари аниқланиб, уларга қатор имтиёзлар берилади. Бу йилги туман ва шаҳар олимпиадалари олдинги олимпиадалардан фарқ қилади. Гап шундаки, ғолиблар энди анъанавий сўров — ёзма усулда эмас, балки компьютерларда сараланади. Ҳозир барча туман мактабларига махсус тузилган олимпиада тестлари тайёрланиб, компьютерлар созланмоқда.

Бахтиёр КАРИМОВ.

Бувижоним — насиҳатгўйим.
Равиль Альбеков олган сурат.

Назм

Шоислом ШОМУҲАМЕДОВ,
Халқаро Фирдавсий мукофоти соҳиби

ИНСОНЛИК ШАРАФИ ИЛМУ ФАРОСАТ

Молу дунё излаб юрманг,
одамлар,
Дилни ёвузликка бурманг,
одамлар.
Бир оллоҳдан ўзга хўжамиз
йўқдир,
Хожалик хаёлин сурманг,
одамлар.

•

Бу дунё ҳудуди, еру осмони,
Идрок эта олсанг савоб уммони.
Ҳажмича сув олур уммондан
кўза,
Ҳар ким савоб элтар борча
имкони.

•

Яшамоқ мушкулдир, тирриқ
бу олам,
Ҳайёмдан бир жуфт сўз тингла,
эй Одам:
«Заҳар бўлса ҳам ич доно
қўлидан,
Нодондан олмагин асал
бўлса ҳам».

•

Барчанинг ризқини беради Худо,
На одам, на иблис, на дев,
на хумо.
Ким валенеъматлик даъвосин
қилур,
Бўлмайдими ахир иймондан
жудо!

•

Пайғамбар дерлар: «Юз ўгир
золимдан»,
Орзуинг топурсан доно олимдан.
Индамай юрсанг ҳам золим
ёнида,
Ҳалос бўлолмассан гуноҳ
азимдан.

•

Иймондандир, дерлар,
севмак ватанни,
Иблисдан асрагил хуррам
гулшанни.
Солиҳ билма ҳар бир «худо»
деганни,
Гул деб босиб олма ногоҳ
тиканни.

•

Пайғамбар дейдилар:
«Ҳаё — иймондан».
Иймон ҳам қочар беҳаё инсондан.
Ёшликдан одобинг бегидир сақла,
Ҳеч қачон ажралма номус,
виждондан.

•

Навоий дер: «Булғама
ёлғонга тилинг».
Тилинг эмас, ундан булғонур
дилинг.
Ёлғончини худо дўст тутмас экан,
Ростликни илоҳий одат деб
билинг.

•

Балҳий дер: «Орзу ва тилак —
меҳнатдан».
Туғилар ҳар қандай роҳат
заҳматдан.
Беш кунлик ҳаётинг
шамолдек ўтар,
Истефода этгил ҳар бир
фурсатдан.

•

Рудакий дер: «Билим —
ақл чироғи»,
Билим билан гуллар ҳаётинг боғи.
Илму дониш билан барҳам
топади,
Ҳаётда ҳар қандай мушкулот тоғи.

•

Тўрт йўлда чиройли сўз эмас, ўқи,
Рубоий бу инсон дилин тадқиқи.
Чиройли бўлса, бу ҳаёт чиройи,
Агар дағал бўлса, ҳақиқат ўқи.

Табассум

ПОШШАХОННИНГ ЭРИ

(Ҳангома)

ҚЎЗИВОЙ (ликобча юваётибди). — Тавба, паррандаю даррандалар ер қимирлашини олдиндан сезиб, безовта бўларкан. Мен ҳам ҳозир бирор фалокат юз берадигандай хавотирдаман. Юрагим темирчининг босқонидай гуп-гуп ураётир. Хотинидан куйган бир шўрлик «оҳим осмонни ўртар» деб нола қилган экан. Мен ҳам унга жўровоз бўлиб, «золим хотиннинг дастидан дод» деб бақиргим келади. Ўзи баъзи қизлар ҳам кўча-кўйда ўзидан катталарга йўл бериш ўрнига, туртиб кетади, салом ўрнига тилдан қолгандай бақрайиб ўтиб кетаверади, писта чақиб кўрак чувийдиган машинадай пўчоқ пуркашади. Буниси ҳам майли-я, автобус-троллейбусда неварангиз тенги мишиқилар ўн битта болани туғиб қўйган қаҳрамон онадай ялпайволиб ҳиринг-ҳиринг қилишади. Ёшлигимизда эсимда, келинчаклар бир ҳовлига тўпланволиб, оғзини шапиллатмай, «қарс-курс» чақич чайнаб дўппи тикишарди. Ҳозирги қизлар бўлса туядай кавш қайтариб, «шов-шўп» жвачка чайнашади, рўпарангизга келганда оғзидаги жвачкани пуфак қилиб, пақиллатиб ўтиб кетади. Ҳозирги олифта хотин-қизларга чарм камзул мода бўлган. Эркакларга таассуб қилиб сочларини калта кесдираяпти. Ондатра қалпоқ, жинси шим, оғзида сигарета, какликдай йўрғалаб юриш ўрнига, солдатлардай «раз, два» қилиб, қўл силтаб юришади. Толеи сувга оққан камина шўрпешона ҳам ана шундай Ҳужумахонга гирифтор бўлган бахти қаролардан-ман. Азизлар, баъзида хотинидан безиб, уйдан қочиб қолган Лев Толстойдек бир тунда қуён бўлсаммикан, ё Анна Каренинадай ўзимни поезднинг тагига ташласаммикан деган ёмон хаёлларга бораман.

Хотинчамизнинг исмишарифлари: Пошшахон Саллоҳова, камина эса Қўзивой Тойлоқов бўладилар. Кашшоф, комсомол қозонида қайнаган Пошшахон илгари «Буд готов!» деб честь берар эди. Кейин бозорга айланишиб феъли ўзгара бошлади. Аёллар билан гап ейдиган бўлди. Сигарета, конякка ўрганди. «Маошингизга тирраќи эчки ҳам бермайди» деб ишдан бўшаттириб олди. Мана, бир йил бўлди, уйда қозон-товоққа қараб ўтирибмиз. Хонимчамиз тижоратчи аёллардан сайёр труппа тузиб, хорижга қатнаяптилар. Мана ҳадемай елкада сумка, икки қўлда иккита жомадон, бурни ерга теккудай бўлиб кириб келадилар, эшикни тепиб очиб менга хизматкорига бақиргандай ўшқириб, команда берадилар. Хуллас, ўлар бўлсам ўлиб бўлдим. (Хотинининг овози эшитилади)

ПОШШАХОН. — Ҳой, нега жодугар кампирга ўхшаб дийдиё қилаяпсиз? Толстойга ўхшаб қочиб кетгилари келиб қолдими ҳали? Анна Каренинага ўхшаб ўзларини поездни тагига ташламоқчилар? Хотиндан безор бўлибдилар-а, олинг манави зормандаларни. Ўлар бўлсам ўлиб бўлдим бу ношуд эрнинг дастидан.

ҚЎЗИВОЙ. (Қўрқиб). — И-и, Пошшахон, с приездом! Омон-эсон келдингизми? Қаёқларда бўлдингиз?

ПОШШАХОН. — Очиқ мозорда бўлдим. Уйда ўтираверииб ғийбатчи бўлиб қолибсиз.

ҚЎЗИВОЙ. — Сизни соғиниб қудуққа ҳасрат қилдим-да, жонидан «Искандарнинг шохи бор» деб.

ПОШШАХОН. — Туҳмат қилманг, шохингиз йўқ, ҳозирча. Хай юринг, бўлмаса терингизни шилиб оламан, оповси Қўзивой.

ҚЎЗИВОЙ. — Ҳазилга ҳам тушунмайсиз-а, Пошшахон, ҳасипингиз бир тутам бўлиб қолибди.

ПОШШАХОН. — Пўконидан ел ўтмаганлар гапирмасин.

ҚЎЗИВОЙ. — Дадангиз саллоҳ ўтгани билиниб турибди. Гапни аччиқ ичакдай чўзганингиз чўзган.

ПОШШАХОН. — Бас, чарви ўғирлаб еган мушукка ўхшаманг.

ҚЎЗИВОЙ. — Туёғингни шиқиллатиб қол дерсиз ҳали?

ПОШШАХОН. — Ҳеч ким йўғида қудуққа бақирасиз, бошқа жойда ғинг демайсиз.

ҚЎЗИВОЙ. — Эчки қўйга: «Қассоб сени сўяётганда бошингни жимгина қўйиб бериб, бақирмайсан, мен эса оламни бошимга кўтариб бақираман», дебди. Шунда қўй: «Эй нодон, қассоб бақирсанг ҳам, бақирмасанг ҳам барибир сўяди» деган экан.

ПОШШАХОН. — Бўлди қилинг, гапни чўзмасдан. Овқатга қаранг. Аччиққина шавла бўлсин.

ҚЎЗИВОЙ (эшиттирмай). — Қулоғингни тагида шавла қайнатиб қўярдиму замон кўтармайди-да. Мана, золим хотиннинг дағдағасини эшитдингиз. Ҳа, жарақ-жарақ пул топган хотиннинг қўли ҳам, тили ҳам узун бўлиб қоларкан. Майли, худога солдим. Бир пайтлар патриархат даври бўлиб, ҳамма ишни эркаклар бошқарган экан. Бизда тескариси, матриархат бошланганга ўхшайди.

ПОШШАХОН. — Ваннага сув тўлдириб қўйинг.

ҚЎЗИВОЙ. — Ҳозир, ҳозир илоё иловандо ваннада сувга чўкиб кет.

Абдулла
ИСОМИДДИНОВ.

Шаҳримиз ҳуснига «доғ» тушираётган носаришталик иллатлари ҳақида икки таниқли адибларнинг қилган ўзаро мусоҳабаларини ўқиб, менинг ҳам дил «жароҳатим» қайтадан янгиланди. Чунки мақолада тилга олинган барча муаммолар, иллатлар кўпдан бери менинг ҳам кўнглимни ғаш қилиб, кайфиятимни ҳуфтон қилиб келарди, яъни «Айтсам тилим куярди, айтмасам дилим». Айни муддао бўлибди, ниҳоятда долзарб масалани эл хукмига ҳавола қилинибди.

Акс садо

«ЎГАЙ ОДАТЛАР ҚАЕРДАН КЕЛДИ?»

Биз қадимдан оламга маълум ва машҳур улкан маънавият, маърифат ва маданият сарчашмаларидан мириқиб сипқорган, баҳраманд бўлган илм маърифатли, дид-фаросатли, иймон, эътиқодли, диёнатли халқмиз. Покизалик, ҳалоллик, меҳнатсеварлик, саранжом-саришталик муқаддас она сути, Қуръон суралари каломи билан қон-қонимиз, жон-жонимизга киритилган, сингиб кетган.

«Қозонга яқин юрсанг қораси юқар» дейишганидек, бошимиздан кечирган бир асрдан ортиқ зулм, истибдод даври чамаси тарбиямизни бузган кўринади. Бир вақтлар жилдираб, шарқираб, тиниқ сувлар оққан ариқлар қуриган, чиқиндилар билан тўлган, айниқса аҳоли зич яшайдиган кўп қаватли уй-жойлар оралиғидаги майдонлар, йўлаклар, дов-дарахтлар кишин-ёзин қаровсизликдан итирқин бўлиб, чакалакзорларга айланиб кетганлигини кўриб турибмиз. Улар билан ҳеч кимнинг бир чақалик иши йўқ. Бизга нима бўлди, одамлар? Бизга бу ярамас ўгай одатлар кимдан, қайдан ёпишди? Ахир мушук боласи ҳам ўзи ифлос қилган жойни тозалаб, тупроқ билан яшириб, саранжом-саришта қилиб қўяди-ку! Наҳотки биз саранжом-саришталикда мушукчалик ҳам бўлмасак? Ҳар қадамда тирикчилик баҳонасида сотилаётган пистани харид қилаётганлар юрган йўлларида уни чақиб, пўчоғини ён-атрофга туфлаб, ҳаммаёқни ифлос қилаётган, сохти-сумбати туппа-тузук, савлатидан ҳўкиз ҳуркийдиган ёш-яланг, йигит-қизларнинг бефарқликлари, маданиятсизликларини кўриб, ёқа ушлайсан киши.

Бунинг устига устак, шаҳримизнинг кўча, хиёбонларида эртаю кеч «севимли» итларини сайр қилдириб юрган хонимлару жанобларнинг хурмача қилиқларига ўласизми, куласизми? Табиийки, уларнинг итларидан қолган нажасларни ҳеч ким супириб-судириб, йиғиштириб олмайди, ўз жойида қолиб кетади. Шуларни ўйлар эканман, тақдир тақозоси билан Германияда ҳарбий хизматда бўлган давримдаги бир воқеа ёдимга тушади. Ерли халқнинг озодалик, покизалик, саранжом-саришталиги ҳақида қанча гапирсак, шунча оз. Улар яшайдиган ҳовли, манзил яқинида чиқиндилар учун белгиланган махсус жой бўлиб, белгиланган вақтда олиб кетилади. Қизиғи шуки чиқиндилар учун икки хил контейнерлар қўйиларди: бири ишлатиб бўлмайдиган шиша синиқлари бўлган чиқиндилар учун. Иккинчиси эса сабзавот, мева-чевалардан қолган чиқитлар, нон, озиқ-овқат қолдиқлари учун, чунки бу қолдиқлар молҳолга бериш учун мўлжалланган. Демоқчиманки, биздагига ўхшаб, ҳамма чиқиндилар аралаш-қуралаш эмас, балки улар ҳам алоҳида сараланади.

Иккинчиси, ит боқиш, унинг тарбияси, парвариши хусусида. Кўча-кўйда, хиёбонда итини сайр қилдириб юрган шахснинг ёнида энг аввало итга тегишли барча зарур ҳужжатлар бўлади. Бундан ташқари итнинг бўйнида бўйинбоғи, оғзида тумшуқбоғич, эгасининг қўлида эса, занжир ёки арқон, яна бир «сирли» целофан халтача, унинг ичида эса мўъжазгина супургича, хокандозча ҳам бўлади. Чунки ит ит-да, кўчада ёзилгиси келиб қолса, эгаси дарров қўлидаги ёрдамчи воситалар билан уни супириб-сидириб, ахлатни халтачасига солиб олади ва уни тегишли жойга ташлайди. Мана сизга ит боқиш одоби!

Юқоридаги фикр-мулоҳазаларимиздан хулоса шуки, энг аввало ҳар биримиз озодалик, покизаликка қатъий риоя қилишимиз, шахсий намуна кўрсатишимиз, кейин эса фарзандларимиз, бошқалардан талаб қилмоғимиз жоиз. Шу маънода жойларда «Энг намунали оила, уй, кўча, даҳа, маҳалла»лар учун махсус кўрик-танловлар эълон қилиш, яхшиларни рағбатлантириш, нопок, лоқайд кимсаларни эса мамлакатимизда жорий қилинган Қонунлар талаби ва кўрсатмаси асосида муросасиз жазолаш ишлари айни муддаодир. Бундай тадбирларда барчамиз бирдек жон куйдиришимиз энг асосий омиллардан бири бўлиши шарт ва мажбурийдир. Остонамиз, турар жойимиз пок, озода бўлса, турмушимиз ҳам чиройли, файзли кечади.

Искандар РАҲМОН.

Биласизми?

ШИМНИНГ ТАРИХИ

Ҳаммамиз ҳам шимнинг келиб чиқиш тарихини билавермаймиз. Ҳолбуки бу ҳам аёллар юбкаси билан боғлиқ.

Ўрта асрларда эркаклар пайпоқ-шим кийишга одатланган. Ҳар бир пайпоқ оёққа алоҳида-алоҳида ҳолда кийгазилган эди. XII асрга келиб пайпоқлар қисқа шимларга қистирилган бўлса, кейинчалик уларни устки кийимга иладиган бўлишган. Русларда шу даврда шимнинг хром этикнинг қўнжига солиб киядиган яшил, кўк рангли хиллари пайдо бўлди.

XVI асрда шимнинг ҳар турли кўринишдагисини немис солдатлари ихтиро қилишган. Орадан кўп вақт ўтмасдан Францияда ҳар хил ленталар билан безатилган ўта енгил, кенг шимлар тикила бошлаган. Уни фақат қирол мушкетёрларигина кийишган. XVII асрнинг 30-йилларида Голландия мамлакатининг Париждаги савдо вакили Рейнгрэв шим устаси номини олган. У шимни юбкага ўхшатишга ўзининг ажабтовур ҳиссасини қўшган. Шунинг натижасида тиззагача келадиган «чўлоқ шим» майдонга келган. Бу шим қирқ йил яшаган.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ.

ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

Диққатингизга ҳавола этилган ушбу машқ оташин ўзбек адиби Абдулҳамид Сулаймон Чўлпоннинг ҳаёти ва ижодига бағишланган. Жавобларни шаклда белгиланган хонадан рақам атрофига соат мили йўналишида ёзиб, ҳал этинг.

1. Сафар эсталиги асосида 1920 йил Самарқандда ёзилган шеър. 2. «... Йўқликни-да, очликни-да йўқ этар, ўз юртини ҳар нарсага тўқ этар...» мисралари битилган шеър. 3. Адибнинг саҳналаштирилган драматик асари. 4. «Бормайман деди» халқ куйига бағишлаб ёзилган асар. 5. Чўлпон хотирасига бағишлаб шеър ёзган муаллиф. 6. Чўлпон севган XIV аср форс мумтоз шоири. 7. Чўлпон ижодий мулоқотда бўлган атоқли ўзбек адиби. 8. «Хуш келдингиз Хоразмга»куйига монанд ёзилган шеър. 9. Баҳорга бағишланган асар. 10. 1922 йилда ёзилиб, «Тонг сирлари» тўпламида босилган шеър. 11. Андижонда 1925 йилда ёзилган, «Қайғуга тўлса. Ўзи жим бўлса... Дутор сайрайдир!» сатрлари билан тугалланган шеър. 12. Куз манзаралари ифодаланган асар. 13. Чўлпон таваллуд топган шаҳар. 14. Адиб синглисининг исми. 15. Шоирнинг тахаллусларидан бири. 16. Улуғ ҳинд адиби, Чўлпон таржимасидаги «Ҳой, йўловчи қиз» асари муаллифи. 17. Чўлпоннинг 1922 йилда босилиб чиққан тўплами. 18. Чўлпон билан замондош бўлган ўзбек шоирларидан бири. 19. Адиб ижодига ўз таъсирини ўтказган ўзбек маърифатпарвари. 20. Чўлпон мукаммал билган хорижий тиллардан бири.

Фозилжон ОРИПОВ.

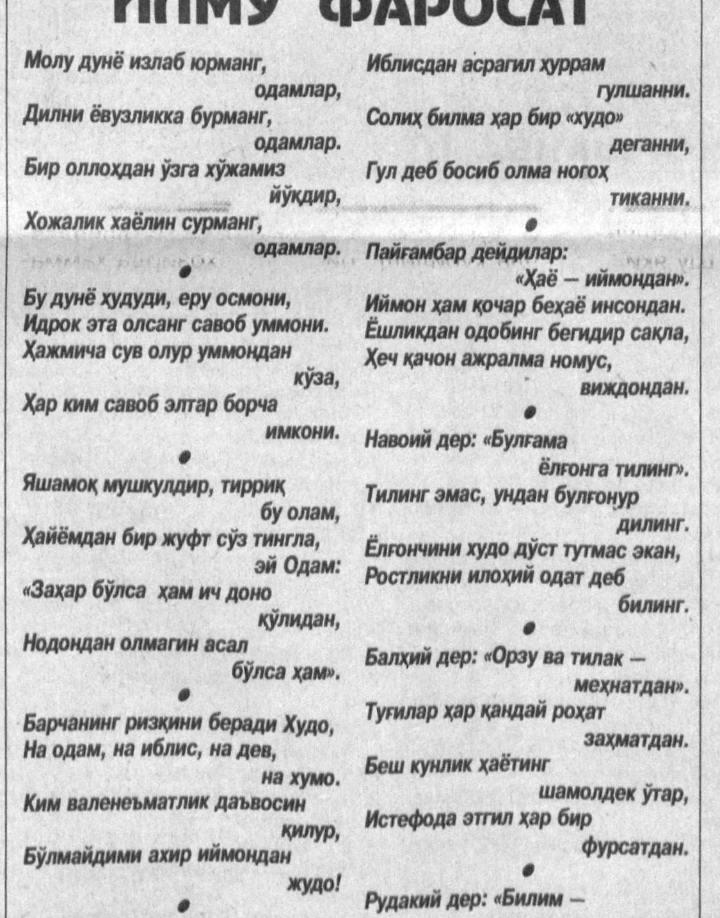

«ОҚШОМ»ХОНЛАР ДИҚҚАТИГА !
«Тошкент оқшоми» газетасининг навбатдаги сони 12 декабрда чиқади.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ГАЗ БИЗНИНГ СОДИҚ ВА ТЕНГСИЗ ЁРДАМЧИМИЗ

Кундалик ҳаётимизни газсиз тасаввур этиб бўлмайди. Иссиқ овқатимиздан тортиб иссиқ сувимизгача газ ёрдамида тайёрланади. Бунинг учун ёнишдан ҳосил бўлган чиқитлар мўрконлар орқали чиқариб юбориладиган ҳар хил асбоблардан фойдаланилади. Газ колонкаси ва газга ўтказилган ўтин ёқиладиган колонка, иситиш ва иситиш-қайнатиш печлари АГВ-80, АГВ-120,КЧМ ва бошқа русумли сув иситгичлар шулар сирасига киради. Ушбу асбоблар, албатта, мўрконли, улар ўрнатилган хоналар эса ишлайдиган ҳаво ҳайдагичларга эга бўлиши керак. Мўркон ва ҳаво ҳайдаладиган каналларни ўз вақтида текшириб туриш куз-қиш ойларида уларнинг барқарор ишлашини таъминлайди ва Сизларни бахтсиз ҳодисалардан асрайди. Зеро, ҳаво ҳайдагич бўлмаса, газ ёниб турганда ҳосил бўладиган ис хонага ёйилади ва одамларни заҳарлайди.

Турмушда газдан фойдаланиш билан боғлиқ бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш ва иситиш мавсумига тайёргарлик бораётгани муносабати билан шаҳарда фуқароларнинг шахсий мулки бўлган уйлардаги газ асбобларининг мўрконлари ва ҳаво ҳайдаладиган каналлари кўздан кечирилмоқда. Текширув шаҳар кўнгилли ўт ўчириш жамияти томонидан режали тартибда ўтказилмоқда. (Темур Малик кўчаси, 166-уйдаги «Алпомиш» НП).

Мўркон ва ҳавони ҳайдаш каналлари бузилишининг олдини олиш ва таъмирлаш масалалари юзасидан турар жойингиздаги туман газлаштириш бошқармасига мурожаат қилишингиз зарур. Агар мўрконларнинг яроқли эканлиги ҳақидаги далолатнома белгиланган муддатгача туман фойдаланиш хизматига тақдим этилмаса, газ асбоблари **ОГОҲЛАНТИРМАЙ** узиб қўйилади!

Ҳурматли ҳамшаҳарлар! Ислар чиқариб юбориладиган мўркони бор иситиш печлари, газ колонкалари ва бошқа асбобларни қиздириш олдидан ва ёқилгандан сўнг тортиш кучи бор—йўқлигини албатта, текшириб кўринг.

Оқма ва бошқа сув иситгич идишларидаги тортиш кучи гугуртни ёқиб мўркон қалпоғига тутиш орқали текширилади. Агар тортиш кучи яхши бўлса, гугурт олovини қалпоқ остига тортиб кетади. Иситиш печлари мўрконларнинг тортиш кучи юпқа қоғоз парчасини мўркон қалпоқчасига тутиш орқали текширилади. Агар тортиш кучи меъёрида бўлса, юпқа қоғозни кузатиш дарчаси томон тортади. Ваннахоналарга ўрнатилган газда сув иситгичлардан фойдаланишда эшикнинг ташқи қисмидаги тирқишни ва ҳаво ҳайдаш йўлларини беркитманг, чунки улар ичкарига тоза ҳаво киришини таъминлайди. Шахсий мулклари бўлган ва идорага тегишли уйларда яшовчи абонентлар газ асбобларида тортиш кучи йўқ бўлган ҳолларда мўрконларни текшириб ва тозалаб беришларини сўраб уй-жой идораларига, хусусий сектордаги уй эгалари эса юқорида айтилган ташкилотларнинг печкачиларига ёки турар жойлардаги туман газ идораларига мурожаат қилишлари керак.

ҲУРМАТЛИ ҲАМШАҲАРЛАР, ЁДДА ТУТИНГ!

Кўп қаватли ва хусусий уйларда яшовчи баъзи фуқаролар уйни иситиш учун газ асбобларини ёқиб қўядилар, бу газ сарфини ошириб, одамларнинг заҳарланишига ва касалланишларига олиб келади. Бинода газ ҳидини сезганингиз заҳоти барча газ жўмракларини беркитинг, бинони шамоллатинг, олов ёқманг, электр асбобларини ёқманг ва ўчирманг, зудлик билан авария хизматини 04, 55-44-27, 53-56-31 телефонлари бўйича чақиринг.

УНУТМАНГ! Табиий ёқилғининг энг қулай тури бўлиб, фойдаланишда техника хавфсизлигига қатъий риоя қилишни талаб қилади.

ТАБИИЙ ГАЗ — бизнинг бойлигимиз, уни тежаб ишлатиш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Портлаш, ёнғин, заҳарланиш ва бошқа бахтсиз ҳодисаларга йўл қўймаслик учун газ асбобларидан фойдаланиш қоидаларини бузманг:

— Асбобларда газни ёниқ қолдирманг, чунки аланга ўчиб қолиши ва оқибатда хонага газ йиғилиб, заҳарланиш, ёнғин, портлаш юз бериши мумкин.

— болаларнинг ва махсус йўл-йўриқ ўқитилмаган шахсларнинг газ асбобларидан фойдаланишига йўл қўйманг.

— хонада газ иси борлигини сезган заҳоти туман газ идорасини ёки 04 рақамли телефон орқали авария хизматини бундан огоҳ этинг.

Газ хўжалиги ходимлари етиб келгунча, хонадаги газни ҳайдаш чорасини кўринг, эшик ва деразаларни очинг, гугурт ёқманг, чекманг, электр асбоблардан фойдаланманг, электр чироқларини ёқманг ва ўчирманг.

«ТОШГАЗ» ШАҲАР БОШҚАРМАСИ.

САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ СИЗГА ҚУЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАРГА ТАШХИС ҚЎЙИШДА ВА ДАВОЛАШДА ЁРДАМ БЕРАДИ

1. *Остеохондроз, радикулит, люмбоишалгия.*
2. *Мушак бўғим ва умуртқа касалликлари.*
3. *Невралгия ва юздаги оғриқлар.*
4. *Эпилепсия (тутқаноқ).*
5. *Юрак ва қон-томир касалликлари.*
6. *Энурез.*

Манзил: Маҳтумқули кўчаси, 2.
Мўлжал: метронинг «Беруний» бекати, «ОРЗУ» кўн-галантерея ҳиссадорлик жамияти ёнидаги 3 қаватли бино.

Тел: 46-35-93, 46-94-90.

«ТОШИССИҚЛИКЭНЕРГО» ишлаб чиқариш бирлашмаси манзиллар ўзгаргани ҳақида хабар қилади:

1. Бирлашманинг Шайхонтоҳур туман бошқармаси Абай кўчаси 22-уйдан Уйғур кўчаси 260-уйга кўчди.
Маълумот учун телефон: 144-26-33.

2. Бирлашманинг Яккасарой туман бошқармаси Мироқилов кўчаси 57-уйдан Стахановчилар кўчаси 29-уйга кўчди. Маълумот учун телефон: 55-71-81.

6 хонали, айвонли, 4,5 сотихли планли уй
СОТИЛАДИ
Тел: 29-35-56.

Яккасарой туманидаги барча қулайликларга эга бўлган планли уй
СОТИЛАДИ
Тел: 50-49-19.

Энага керак.
Тел: 34-66-84.

Собир Раҳимов туман «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси ҳокимлиги ижроия маҳкамаси шаҳарча ҳокими А. М. Акромхўжаевга волидаи муҳтарамалари
Марҳамат КАМОЛОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади ва барча яқинларига сабр-бардош тилайди.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

8 декабрдан 14 декабргача кўриб, дам олинг

ДУШАНБА, 8

I

8 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни

Муҳтарам телетомошабинлар! Ўзбекистон телевидениеси 1997 йил 8 декабрь куни ЎзТВ-I дастури орқали соат 6.30 дан 01.40 гача Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 5 йиллигига бағишланган «Демократик тараққиёт мезони» деб номланган узлуксиз кўрсатувлар дастурини намойиш этади. Узлуксиз телекўрсатувлар ўз мавзу йўналишларига кўра халқимизнинг энг ардоқли байрамларидан бири — Конституция куни, унинг моҳияти, жамиятимизда тутган ўрни ҳақида ҳикоя қилади. «Ўзбектелефильм» студияси тақдим этган янги «ҲАЗРАТИ ИНСОН», «ХОНОБОД» телевизион фильмлари, «ДИЁР» кўрсатувининг илк сони, «ҚАЛБ ГАВҲАРИ», «ЭЪТИРОФ», «БИТТА БАЙРОҚ ОСТИДА» каби кўрсатувлар шу кун шукуҳига ҳамоҳанг руҳ беради, телетомошабинларда яхши бир таассурот қолдиради деган умиддамиз.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Табиат дунёси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Қомус — бу ор-номус».
20.15 «Қўшиғимда Ватан тимсоли».
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.15 «Кинонигоҳ».
22.00 Кундалик.
22.10 «Бешинчи ўлчов».
22.30 «Туризм ҳақида».
22.50 «Спорт қитъаси».
23.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.20 — 00.30 Кундалик.

III

17.35 Янгиликлар.
17.40 «Манеж юлдузлари».
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.20 — 21.35
*
21.35 «Кругозор». Тележурнал.
*
Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.45
*
22.45 Эълонлар.
22.50 «Тақдир эшиги». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
00.05 — 00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.15 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Тежоғлик иш — бежоғлик».
19.50 «Жаҳон».
20.10 «Ҳуқуқ ва бурч».
20.30 «Автрорейд».
20.40 «Хенбок — корейсчасига бахт демакдир».
20.55 «Ракурс».
21.25 «Тақдир сўқмоқлари». Бадиий фильм. 7-серия.
22.20 «Истиқлолим — истиқболим».
22.40 «Чинор».
23.30 «Спорт-тайм».
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Мусиқий дастур.
9.20 «Орзулар қанотида».
9.40 Болалар учун. «Доно бобо даврасида».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Давлат ва ҳуқуқ асослари.
11.00 Инглиз тили.
11.30 География.
*
12.00 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
12.30 — 14.00 «Товламачи». Бадиий фильм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Ғунча» — меҳмонимиз.
18.30 «Исмлар тарихи».
18.45 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.05 «Олам ва одам».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.45, 23.35 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Тадбиркорлар минбари».
21.20 «Нафосат гулдастаси». Галия Измайлова.
21.50 Телетанлов. «Ўзлигинг намоён қил». Экранда — Наманган вилояти.
22.35 Р. Маъдиев, Ф. Олимов. «Девона». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли. 1-қисм.
23.40 «Ахборот».
00.05 — 00.10 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Олтин кент».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Кино ҳақида...»
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.15 «Кинонигоҳ».
22.55 Кундалик.
23.05 «Бизнинг авлод».
23.20 «ТВ плюс».
23.35 — 23.45 Кундалик.

III

17.55 Янгиликлар.
18.00 «Ўзбекистоннинг навқирон балети». 1-кўрсатув.
*
Россия жамоат телевидениеси.
7.30 — 9.00
18.20 — 21.35
* * *
21.35 «Отларни ким эгарлайди», «Уйига қайтиш». Телефильмлар.
*
Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.40
*
22.40 Эълонлар.
22.45 «Дўст кулфатда билинади». Бадиий фильм. 1-серия (Чехия).
23.25 — 23.45 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05, 20.50 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.10 Мусиқий дақиқалар.
20.15 «Очиқ дарс».
20.40 «Телефакт».
20.55 «Тақдир сўқмоқлари». Бадиий фильм. 8-серия.
21.45 «Бумеранг».
22.15 «Дурдаршан».
22.45 «Долзарб репортаж».
23.05 Мусиқий дақиқалар.
23.10 — 23.20 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Нафосат гулдастаси». Галия Измайлова.
8.50 Биржа ва банк хабарлари.
9.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Сўзана ва чинни буюмлар».
9.20 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
9.40 «Олам ва одам».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф». Публицистик кўрсатув.
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 Телетанлов. «Ўзлигинг намоён қил». Экранда — Наманган вилояти.
11.45 «Тихомиров фожиаси». Бадиий фильм.
13.15 «Шоирлар — болаларга». Туроб Ниёзов.
13.30 «Дутор ва танбур тароналари».
14.05 — 14.25 «Ёшлар — юрт келажаги».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Телеолам».
18.30 «Ўзбекистон ва жаҳон».
18.45 Фольклор-этнографик ансамблларининг «Зилол-97» телефестивали.
19.05 «Қишлоқ ҳаёти».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10, 23.30 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Адолат мезони».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Истиқлол рамзи».
21.10 «Мухлис ёхуд қўшиқ изидан...».
21.50 «Кувасойнинг «Олтин юлдузи».
22.15 Р. Маъдиев, Ф. Олимов. «Девона». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли. 2-қисм.
23.35 «Ахборот».
24.00 — 00.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Мусиқий шарҳ».
18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Кино ҳақида...»
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.10 Кундалик.
23.20 — 00.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.55 Янгиликлар.
18.00 «Ўзбекистоннинг навқирон балети». 2-кўрсатув.
*
Россия жамоат телевидениеси.
7.30 — 9.00
18.20 — 21.35
*
21.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.45
*
22.45 Эълонлар.
22.50 «Уйғур альбоми». Фильм-концерт.
23.05 «Дўст кулфатда билинади». Бадиий фильм. 2-серия.
23.45 — 00.05 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Ҳаёт карвони».
20.00 «Спортлото».
20.10 «Автосалтанат».
20.20 «Якташлар» (тат.)
20.50 «Парвоз».
21.10 «Мутахассис». Кадрлар тайёрлаш миллий дастури.
21.30 «Нафосат гулшани».
22.05 «БМТ кўнгиллилари».
22.25 «Мезон».
22.50 «Азизим».
23.20 «Бу ажиб дунё».
23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Мухлис ёхуд қўшиқ изидан...».
9.15 «Болаларга бахшида умр».
9.35 «Спорт масканларида».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Табаррук қадамжолар».
10.30 Алифбо сабоқлари.
11.00 «Бокира туйғулар».
11.15 «Ана Бумба келди». Бадиий фильм.
12.30 «Туркий уруғлар». Барлос.
12.45 «Рақс, рақс, рақс».
13.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.
14.05 — 15.05 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Акс-садо ҳақида эртак». Мультфильм.
18.15 «Ҳидоят сари».
18.35 «Шеърият ва мусиқа». Нажибулло Ҳабибуллаев хотирасига бағишланади.
18.55 «Ажаб саодат эрур...» Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 21.55, 22.35, 23.25 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Тафаккур ва тақдир».
21.20 Санъат усталарининг концерти.
22.00 «Вазият». Публицистик кўрсатув.
22.15 «Дунё адабиёти».
22.40 «Диёнат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
23.00 «Ахборот».
23.30 «Камтарин қулингиз». Бадиий фильм.
00.55 — 01.00 Ватан тимсоллари.

II

9.00 Болалар дунёси.
9.15 «Турфа олам».
9.50 «Нафосат».
10.00 «Зар қадри». Мусиқий дастур.
10.25 «Жараён».
10.40 «Даллас». Телесериал.
11.30 «Изҳор».
11.55 — 13.25 Видео—«О».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Эркатой». Болалар учун дастур.
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.10 «Болливудга нигоҳ».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дубляж».
20.10 «Сир».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иймон».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Кино жавонидан». «Зирапча».
23.00 «Тун».
23.25 — 23.35 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси.
* * *
7.30 — 9.00
18.20 — 21.35
*
21.35 «Илҳом». Телефильм.
21.55 Эълонлар.
22.00 «Скарлетт». Сериал. 1-серия.
*
Россия давлат телевидениеси.
22.50 — 23.20
*
23.20 «Скарлетт». Сериал (давоми).
00.25 — 00.45 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.05 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «02» тўлқинида.
20.05 «Авлиё Луканинг қайтиши». Бадиий фильм. («Мосфильм»).
21.30 «Ишингиз бароридан келсин».
21.55 «Каталог».
22.10 «Интерспорт».
22.30 «Айчурек».
23.00 «Эллада».
23.25 «Дурдаршан».
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Санъат усталарининг концерти».
9.00 «Юзма-юз».
9.20 XIII Осиё ўйинлари олдидан.
9.40 «Авлод». Публицистик кўрсатув.
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Фан фидойиси».
10.20 «Ажойиб гилам». Мультфильм.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Зоология.
11.00 Немис тили.
*
11.30 «Ой-44». Бадиий фильм.
13.05 — 14.00 «Сайқал». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Беодоб». Мультфильм.
18.20 «Ёшлик оқшоми».
18.50 «Футбол мактабларида аҳвол қандай?»
19.05 «Беқасам тўнлар кийиб». Мунира Муҳамедова.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00, 23.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Солиқ ва назорат».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 «Маърифатнома».
22.05 «Назм ва наво». Огаҳий лирикаси.
22.35 Ўзбекистон Республикаси Олий мажлисининг Х сессияси олдидан. «Парламент соати».
22.55 «Битик». Адабий-маърифий кўрсатув.
«Мунаввар дунё». Маърифий-дам олиш дастури:
23.25 «Олам».
23.45 Ўз ТВ экранида биринчи марта. «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 17-қисм. (Миср Араб Республикаси).
00.30 «Ахборот».
00.55 — 01.00 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Эркатой». Болалар учун дастур.
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.35 «Бир жуфт қўшиқ».
9.45 «Билиб қўйган яхши».
9.55 «Болливудга нигоҳ».
10.10 «Дубляж».
10.25 «Сир».
10.40 «Иймон».
11.00 Кино жавонидан. «Зирапча».
12.30 — 12.55 «Тун».
* * *
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Бугуннинг боласи».
18.40 «Тарозу».
19.00 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
19.05 «Ёнмаган ёзувлар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Меҳрибонларим».
20.10 «Ривоят».
20.20 «Телекўрсатувлар анонси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ғазал соғинчи».
21.15 Мусиқа ва рақс.
21.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.00 «Кинонигоҳ».
23.35 «Бокс, бокс, бокс».
23.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.40 — 00.50 «Даракчи».

III

17.45 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси.
* * *
17.50 — 21.35
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Скарлетт». Сериал. 2-серия.
*
Россия давлат телевидениеси.
22.40 — 23.15
*
23.15 «Скарлетт». Сериал (давоми).
00.10 — 00.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.25 Эълонлар.
19.05 «Умид чечаклари».
19.25 «Бу бўстон аро...»
19.55 «Рангинкамон».
20.25 «Жума куни ишдан сўнг».
20.55 «Тезюрар поезд». Бадиий фильм («Мосфильм»).
22.30 «Маънавият ва Ислом».
22.50 «Араб эстрадаси».
23.20 «Бегойим».
23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
8.55 «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 17-қисм.
9.40 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.20 «Талабалик йилларим».
10.40 «Сени Ватан кутади».
11.00 «Мунис қалблар».
11.25 «Имконият». Бадиий фильм.
12.50 «Зийнат».
13.10 «Меҳр макони».
13.30 «Беқасам тўнлар кийиб». Мунира Муҳамедова.
13.50 «Нуроний». Тележурнал.
14.10 — 15.10 «Маънавият». Видеоканал
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Лоф уришга ким уста». Мультфильм.
18.10 «Қизиқарли учрашувлар». Зикир Муҳаммаджонов.
18.35 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
19.00 «Ҳайрат». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.30 «Ҳамма кўриши шарт ... эмас». Мусиқий дам олиш дастури.
22.25 Эркаклар ўртасида волейбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувлари. Ўзбекистон — Тайвань.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.55 «Куй ва тасвир».
23.15 «Имкон чўққилари».
23.25 Микель Плачидо «Шов-шув» фильмида. 5-серия.
00.55 «Мунажжим башорати».
01.00 — 01.05 «Тунги пойтахт тароналари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Тарозу».
9.40 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
9.45 «Ёнмаган ёзувлар».
10.05 «Меҳрибонларим».
10.20 «Ривоят».
10.30 «Ғазал соғинчи».
10.45 Мусиқа ва рақс.
11.10 «Кинонигоҳ».
12.45 — 13.05 Бокс. Бокс. Бокс.
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Боланинг тили».
18.30 «Кусто командасининг сув ости саёҳати».
19.00 «Қонун ҳимоясида».
19.10 «Дилбарим».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Глобус». Телеальманах.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ханда дўкони».
21.20 «Даллас». Телесериал.
22.10 Мафтункор чеҳралар.
22.30 Интерфутбол.
22.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.00 Видео—«О».
00.40 — 00.50 «Даракчи».

III

17.45 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.50 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.20 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Скарлетт». Сериал. 3-серия.
23.25 — 23.55 «Дарахт ва унинг илдизлари». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 Шанба эртаги.
10.45 «Кросс-Рудс кафеси»га хуш келибсиз». («Америкага бир назар» кўрсатувига илова). Инглизча ҳамма учун.
11.15 «Биргаликда куйлайлик».
12.00 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
12.45 — 13.05 «Корейс тилини ўрганамиз».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.20 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шанба оқшомида».
20.00 «Намасте».
20.30 «Ассалом, Франция!».
21.00 «Болалар сўзлаганда».
21.05 «Рақслар қанотида».
21.35 «Далил ва шарҳ».
21.50 «Самодаги олмослар». Телесериал.
22.45 «Бу ажиб дунё».
23.00 «Хит-коллекция».
23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Олам». Кинокўрсатув.
11.20 «Ҳамма кўриши шарт ... эмас». Мусиқий дам олиш дастури.
12.10 «Қувноқ стартлар».
12.55 «Зиёрат».
13.05 «Маънавият масканлари».
13.25 «Ташриф». Дам олиш дастури.
14.05 «Чорраҳа».
14.25 Эркаклар ўртасида волейбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувлари. Тайвань — Австралия.
14.55 — 15.45 «Болалигим — пошшолигим».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Инсон ва шер». Мультфильм.
18.10 Болалар учун. «Омад юлдузи».
18.40 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
19.05 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Саҳна ҳаёти».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури.
21.45 «Спорт, спорт, спорт».
«Аср мўъжизаси» кинодастури:
22.05 Кино янгиликлари.
22.20 «Жаҳон киноси юлдузлари».
22.40 «Ганг, сувларинг лойқаланди». Бадиий фильм (Ҳиндистон) 1-2 сериялар.
01.20 — 01.25 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили».
9.15 «Кусто командасининг сув ости саёҳати».
9.45 «Қонун ҳимоясида».
9.55 «Дилбарим».
10.10 «Бизнес-академия».
10.25 «Глобус». Телеальманах.
10.40 «Ханда дўкони».
11.00 «Даллас». Телесериал.
11.50 «Мафтункор чеҳралар».
12.10 Интерфутбол.
12.30 — 14.10 Видео—«О».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Мультипанорама».
18.35 «Кусто командасининг сув ости саёҳати».
19.00 «Синфдош».
19.10 «Келгуси ҳафтада».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Бари ҳазил».
20.10 «Кенгга — кенг дунё».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Мусиқа салтанати».
21.30 «Даллас». Телесериал.
22.20 «Миллионлар ўйини».
22.40 «Тақвим, Эълонлар, Оҳанглар.
22.55 Келгуси ҳафтада.
23.10 Видео—«О».
00.45 — 00.55 «Даракчи».

III

18.40 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.45 — 21.55
*
21.55 Эълонлар.
22.00 «Скарлетт». Сериал. 4-серия.
23.50 — 00.15 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсэ?».
9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.35 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
11.45 Эълонлар.
11.50 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 3-қисм.
14.40 «Жонли сайёра».
15.00 «Чақмоқ довон». Бадиий фильм. Бош ролда Жюльетт Бинош.
16.35 «Бугунги кун мавзуси».
16.50 — 17.10 «Сенинг вақтинг».
*
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.30 Эълонлар.
19.05 «Менинг кўчам».
19.20 «Телеташриф».
19.40 «Шалом».
20.00 Тошкент оқшомлари.
20.30 «Иштирок этувчилар».
21.00 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.35 Киносалон. «Ромео ва Жюльетта». Режиссёр Джанфранко Дзефирелли.
00.05 — 00.15 «Хайрли тун!».

Тошкент оқшоми
Toshkent oqshomi

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-85, 133-08-74, 136-57-65. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 209

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0813. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ 5.585 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.